

UUDISED

Eestlastele olulised pangad heas vormis

Rootsi pangad suudavad kontrollitud kuluga tulu, kasumit ja kapitalinõudeid suurendada. ▶16-17

Soome uue tuumajaama investor andis alla

Sooma tuumajaama projektis osalema pidanud Saksa energiaühend E.ON astub projektist välja. ▶8-9

Facebookis saab võtteid odavalt katsetada

Ettevõtteid kasutavad Facebooki turunduseks, aga ka erinevate turundusvõtete testimiseks. ▶12

PUHKEPÄEV

Restoranid ootavad 8000 külalist

Teist aastat toimuv Tallinna restoranide nädal pakub võimalust saada kulinaarseid elamusi 33 pealinna restoranis. ▶3

KOLUMN

”EOKi presidendi valivad organisatsioonide juhid, kellele Seli on raha jaganud.

ACE Logistics Groupi nõukogu esimees Karli Lambot näeb, et Tallinna Sadama nõukogu esimees Seli istub neljal toolil. ▶14

OLYMPIC

Kaks kasiinot Itaalias

Olympic teatas eile kahe kasiino ostmisest Itaalias, kus kasiino äri on kohalike teatel mafiaga seotud. Olympic loodab Itaaliasse rajada ka uusi oma kontseptsiooniga mängukohti. ▶11

Äripäev

Nädalavaetus

Reede, 26. oktoober 2012
nr 196 (4618) 2,50 eurot

↑ EUR/USD
1,2993

↓ USD/EUR
0,7696

↑ EUR/SEK
8,6883

↑ NordPool
42,07

Euribor
0,398%

FOTO: JUULI PLINK

LUUBIAL

Põline rikas

▶ Parimat kasumlikkust näitavad Eestis põllumehed, selgub Äripäeva maakondade TOPide ülevaatest. ▶4-7

TEGIJA

Silver Meikar

töi röntgenikiirena Reformierakonna asjade olemuse ilmsiks

↑ Kui enne Meikari-Reformierakonna vastasseisu uurimist vilksatasid aeg-ajalt läbi erakondade rahastamise n-ö ebakohad, siis nüüd uurimisel antud tunnistustusi lugedes võib ainult robotile arusaamatuks jääda, et need on absurdsed ja et terve süsteem on haige. Formaalu-

riidiliselt võib kõik korras olla, inimlikult oleks normaalne häbi tunda, vigu tunnistada ja püüda neid edaspidi vältida, nagu me oma lastele õpetame. Küniline näkku valetamine on solvav, jääb üle soovida valijatele mäletamist, et mõni "väike võidukas sõda" solvumist ei varjutaks.

RÕÕMUSTAB

↑ **Investeeringuvõimaluste avardamine.** Eestis tegutsevad pangad astuvad samme, et tekitada hüpoteekvõlakirjade turg, mis võib muuta soodsamaks fikseeritud intressiga laenuid ja sobida investeerimiseks pensionifondidele. Eesti finantsturu maht ja mõju on tagasihoidlik ning on positiivne, kui tekib juurde uusi investeeringuvõimalusi.

Eesti Pank on optimistlik. Keskpanga hinnangul on Eesti rahandus ja ka ettevõtted heas seisus. Võlakoorumus on vähenenud ja on tekkinud finantspuhvid, mis võiksid julgustada ettevõtjaid aktiivsemalt investeerima. Keskpank peab endiselt Eesti majanduse suurimaks riskiks eurosooni võlakriisi, millele lahendust ei paista.

Silver Meikar midagi ikkagi muutis. Riigikogu põhiseaduskomisjon on saanud valmis oma ettepanekud erakondade rahastamise aruandluse ühtlustamiseks. See on väike positiivne samm parteide rahastamisasjade korrastamiseks. Kui riigikogu ettepaneku seadustab, siis on erakondade aruanded omavahel võrreldavad. Meikari arvamuskirjeldus oli vähemalt nii palju kasu, et see sundis poliitiku taas tegelema erakondade rahastamise teemaga.

Arstid lõpetasid streigi. Eile sõlmisid arstid, õed ja haiglate juhid eelkõikuleppe, mis lõpetas meditsiinitöötajate streigi. Kokkuleppe tulemusena kerkib alates 2013. aasta 1. märtsist hooldajate miinimumtunnitasa 23, õdedel 17,5 ja arstidel 11 protsenti. Positiivne on see, et streik sai läbi, negatiivne aga see, et streigi tulemusel saavutati korralik palgatõus. Äripäev oleks tulemusega rohkem rahul, kui osapooled oleksid jõudnud kokkuleppele ilma tööseisakuta.

KURVASTAB

↓ **Veebipoed häbenevad oma kaupa.** Mitu veebipoodi müüb parfüüme, mida müüa ei tohiks või mille päritolu ei soovi nad avalikustada. Kuna viimastel aastatel on tegemist olnud kasvava ärisektoriga, siis on parfüümibrändide maaletoojad otsustanud võtta jalge alla kohtutee, et oma õigusi kaitsta. Konkurents ei ole halb, kuid on oluline, et konkureerimine toimiks kõigile sarnaste reeglite järgi ja seda ka parfüümibrändide maaletoojad soovivad kohtu toel saavutada.

Ekspordoor tõmbab tegevust koomale. Pehmet mööblit tootev Bellus Furniture korraldab tootmise ümber ning sulgeb Kosel asuva tehase, tööta jääb 60 inimest. Bellus suutis ka majanduskriisi ajal näidata häid majandustulemusi. Seetõttu on ühe tootmisüksuse sulgemine üllatav otsus, mis võib viidata ettevõtte müüdivõimaluste kahanemisele.

Tallinna Kaubamajal üllatavalt kehv tulemus. Sel nädalal Eesti börsifirmadest esimesena kolmanda kvartali numbrid kokku löönud Tallinna Kaubamaja valmistab analüütikutele halva üllatuse. Põhjuseks eeskätt Selveri kesised tulemused. Kontserni kolmanda kvartali kasum oli 7,1 miljonit eurot, LHV analüütikud ootasid kasumiks 8,8 miljonit eurot.

ESMASPÄEVAL

Kuidas valida kodulaenu juurde kohustuslikku kodukindlustust?

LOE ÄRIPÄEVAST

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Andrus Ansip, see pole lõpp. See on alles algus

Ehkki rahastamiskandaali käivitunud Silver Meikari parteist väljaviskamine on Reformierakonna valitud käitumismustriga igati kooskõlas, tunnistab see ometi eelkõige peaministri partei nõrkust.

Probleem ise ei ole ju kuhugi kadunud: Reformierakonna rahastamise ausus ei ole tõendatud, Eesti parteide rahastamise ausus ei ole kindel. Kindel on esialgu ainult see, et justiitsminister Kristen Michal ja reformierakondlane Kalev Lillo valetasid, kui väitsid pärast kriminaalaja lõpetamist must-valgel tõendatud olevat, et kahtlustused ei vasta tõele.

Päriselt kinnitab kriminaalaja lõpetamine ju vaid seda, et erakondade must rahastamine ei ole juriidiliselt tõendatud. Tõendatud on ka Michali teine vale: riigiprokurör Heili Sepa teatel näitas uurimine, et valeks osutus Michali esialgne selgitus pärast Meikari avaldust, et tegemist oli Meikari valimiskampaania tulude tasumisega. Mitte kuidagi aga ei ole tõendatud, et Silver Meikar valetas või et valetasid need, kes andsid prokuratuuris temaga sarnaseid tunnistusi.

Ent kui valetatud on neis asjades, siis ei saa enam uskuda, et muud rahastamisse puutuvad väited on tõsi. Veelgi enam: kui valetatakse nii põhimõttelises küsimuses nagu erakondade rahastamine, siis tekib küsimus, kuidas on kõigi muude teemadega.

Asi pole Meikaris. Skandaali puhkedes laskis Reformierakond käest ajaloolise võimaluse tunnistada, et erakondade rahastamise puhutus on probleem, mis väärib nii parlamendis kui ka erakonna sees tõsist arutelu. Selle asemel asus partei aktiivselt teemat tapma. Enese ilmeksimatuna näitamise soov osutus nii tugevaks, et enesepuhastuse teed ületäidse ei kaalutudki. Reformierakond asus Meikarit

”**Reformierakond on meil-on-alati-õigus-imagosse kinni jäänud.**”

isiklikult ründama. Ründamine tipnes peaminister Andrus Ansipi väitega, et erakonna liikmed ei soovi enam Meikariga ühes ruumis ja ühes meililistis olla, ning demagoogilise kuulutusega, et “rahva kannatus on katkenud”. Ent asi pole üldse Meikaris ja tema motiivides, vaid parteide rahastamise puhtuses, millega asjad ei ole korras juba pikka aega. Kui Reformierakond oleks kohe alguses probleemi tunnistanud ja tekkinud segaduse pärast vabandust palunud, oleks avalikkuse suhtumine ka kriminaalaja lõpetamisse olnud eeldatavasti teistsugune.

Alati õigus. Meil-on-alati-õigus-imagosse kinni jäänud Reformierakond oleks säilitanud demokraatliku erakonna näo, kui oleks Meikari välja viskamata jätnud.

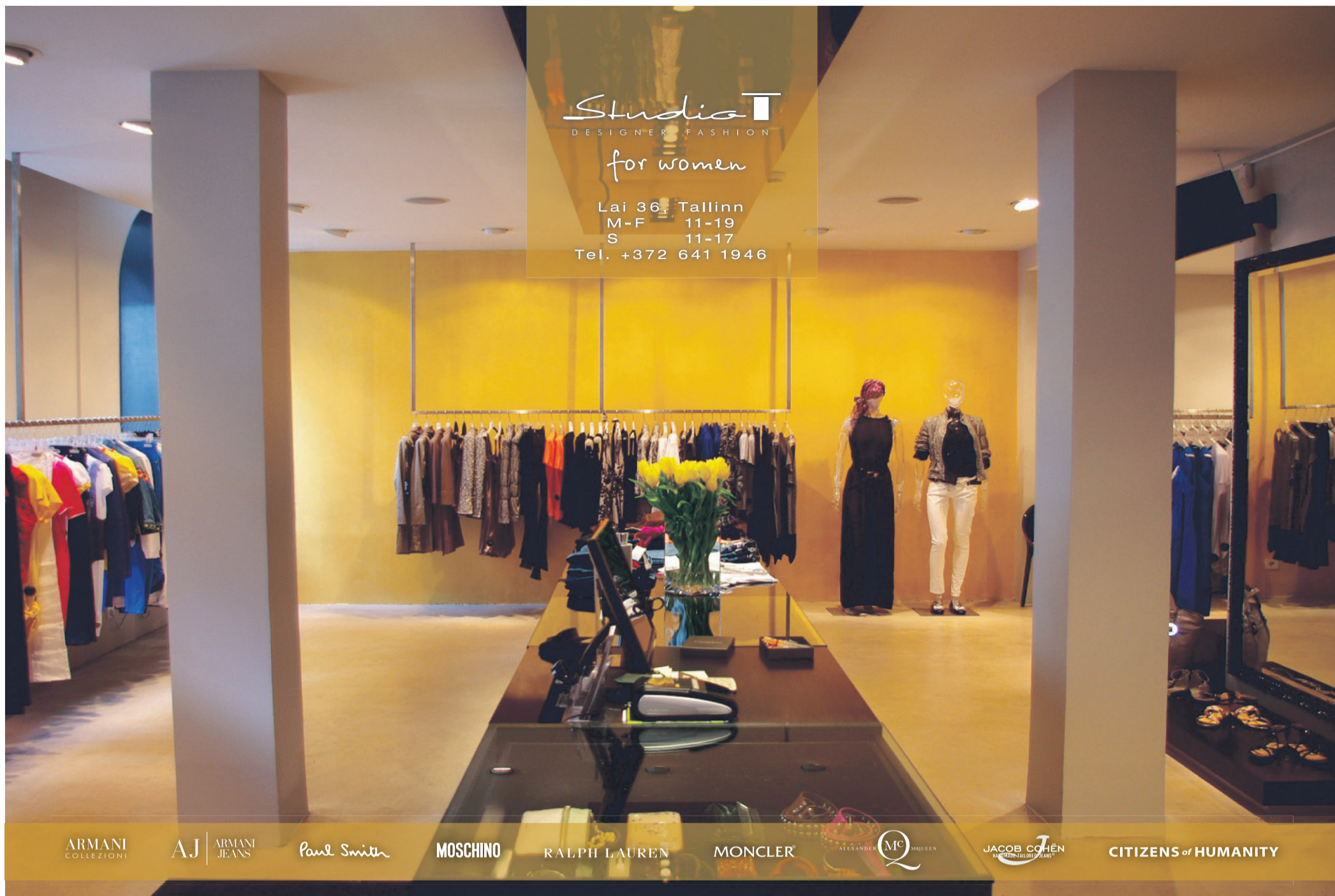
Tõsi, siis oleks partei pidanud pidevalt jälgima Meikari populaarsuse ja valimisnimikirja koha vastavust, st skandaal oleks erakonnaga kaasa käima jäänud kuni järgmiste valimisteni. Paraku ei tähenda Meikari “amputeerimine” kaugeltki hädast vabanemist. Väljaviskamine annab vaid signaali, et sõnumitooja tapetakse ning uued sõnumitoojad ei ole teretulnud. See ei taga siiski, et tulevased tunnistajad suu kinni hoiavad. Oleme veendunud, et Reformierakonnas on inimesi, keda toimuv häirib sama valusalt nagu Äripäeva toimetust.

Idarahaskandaalile ja elamislabade müümise skandaalile operatiivselt reageerinud president Ilves ei ole siimaani toimunu kohta sõnakestki öelnud. Avalduse, mida avalikkus nii pingsalt ootab, pidi presidendi asemel kirja panema Eesti Ekspress. Ent kuni me täpselt ei tea, kust pärineb erakondade raha, ei tea me ka, kes meid päriselt valitseb. Selleks, et usaldada oma riiki ja seda juhtivaid poliitikuid, on meil tungivalt vaja seda teada. Me pingutame selle teadasaamise nimel.

Vajad **PLASTIKUST** toodet?
info@plast.ee, tel 58 518 778
www.plast.ee

ML-TRANSPORT
Osakoormate vedu tagaluukautodega TALLINN-HELSINKI-TALLINN
Enne kl 12 tellitud veos järgmisel tööpäeval sihtkohas!
tel: +372 505 5074
info@mltransport.ee
www.mltransport.ee

Sõnumitooja
26. oktoober 1994
Eesti Ajalehede Liit õnnitleb

MAAKONDADE EDUKAD FIRMAD

Iga päev töööl, palka ei saa

Eesti tulusamate ettevõtete pingereas troonivad põllumajandusfirmad. Paljude kõrge kasumlikkuse taga on erinevad toetused.

KADRI PÖLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

Äripäeva tänavuste maakonna TOPides osalenud ettevõtete seas näitas Hiiumaa ettevõtte Adoranna rentaabluks 57%, mis oli üks suuremaid. Lihaveisekasvatusega tegelev perefirma on hoolimata napist toetusest suutnud kasumi suure hoida, kuid kergelt ei ole see tulnud.

“Kõik päevad töööl, palka õieti ei saa – nii tulebki rentaablus,” kirjeldas üks Adoranna omanikke Sirje Kaptein. Intervjuudki oli perega keeruline teha, vestlemiseks oli neil aega vaid hommikul, sest pealelõunal tehti tööd.

Vändra OÜ juht Ilmar Teevet leidis, et põllumajandusfirma rentaablus peaks olema vähemalt 30%, sest põllumeeste omanduses on vähe maad ning ülejäänud tuleb juurde rentida. Tema sõnul tuleb maapuudus aastaid tagasi kiirustades tehtud maa-reformist. Samas leidis ta, et vaid kasumlikkuse järgi firmasid ritta panema ei peaks.

“Miks ei kirjutata kunagi, kui palju me maad harime, kui palju me piima toodame, kui palju maksame palka, kui palju riigimakse, kui palju inimestele tööd anname,” küsis Teevet. Ta leidis, et raha ja tootmine ei ole ainsad aspektid, mille järgi võiks ettevõtte edukust hinnata.

”

Kõik päevad töööl, palka õieti ei saa – nii tulebki rentaablus.

Adoranna üks omanikke Sirje Kaptein

Oma ettevõtte suurt rentaablust peab Teevet heaks õnneks, mis on tagatud hea meeskonnatöö tulemusena, sest esimesel kohal on firmas töötaja ning alles siis tulevad maa ja tehnika.

Küsimustele vastab Adoranna OÜ omanik Tõnu Kaptein.

Millest see tuleb, et teil oli möödunud aastal nii suur rentaablus? Raske üheselt vastata, ei ole selist analüüsi ise teinud. Tegemist on pereettevõttega, tööjõukulud on viidud minimaalseks ja kuna tahame asja edasi arendada, siis küllaltki palju investeerime. Võimalikult väikeste kuludega püüame praegu palju investeerida. Raha võtame välja minimaalselt, oma tarbeks. Töötame perega ilma puhkusest aastaid.

Miks on palju rentaableid ettevõtteid just Hiiu- maalt? Eks Hiiu maalt on aastakümneid olnud väga töökad naised ettevõtmiste eesotsas. Ma arvan, et 80 protsenti Hiiu maalt ettevõtteid juhivad naised. Hiiu naise töökus on ilmselt põhjus. Samas, kes vähegi näeb põllumajanduses tulevikku, see töötab selle nimel, et teenida ja investeerida, et muu Euroopaga kaasas käia. Siin suurt valikut ei ole. Seda enam pereettevõtte puhul, kus muud sissetulekut ei ole. Ainult selle nimel praegu töötatakse, et seda ettevõtet üles ehitada.

See peaks tegelikult finantsis kajastuma, et see kasum, mida teenitakse, selle võrra iga aasta suu-

rendatakse vara. Enda arvel investeeritakse tootmisse. Kui kõik pereliikmed võtaks iga aasta kasumi välja, siis seda arengut ei saaks toimuda.

Kas rentaablus on suur ka toetuste tõttu? Eks me oleme kõiki Euroopa Liidu põllumajandustoetusi maksimaalselt kasutanud. Me oleme mitmes keskkonnaprojektis osalenud ja ka sealt saanud nii materiaalselt abi kui ka koolitusi. Kõik tegelikult mõjutab. Põhiline on ikkagi, et töötatakse praegu selle nimel, et ettevõtet arendada.

Millest tuli suur käibe ja kasumi kasv? Eelmisel aastal õnnestus meil müüa Eestist välja loomi, Türgi turule. Kui räägime hinnast, siis 2010. aastal oli hinnavahe ligi kahekordne, eelmine aasta natuke väiksem, võib-olla kolmandiku võrra kõrgem kui lähteturule müües.

Samas ka ettevõtte areneb, loomade arv on suurenenud kogu aeg, ka toodangu maht on suurenenud.

Kuna kogu raha investeerime siiasamasse ettevõttesse, tootmisse, siis ei panegi tähele, et rentaablus oleks suur. Lihtsalt tunned, et töö kannab hetkel vilja, et saab igal aastal investeeringuid teha. Ei ole põhjalikku analüüsi teinud.

Kulud põllumajanduses olenevad väga suuresti aastast, aga samas ka turul muutub olukord niimoodi, et hinnad võivad poole võrra olla üks aasta paremad kui teisel. Palju oleneb ajast. Kui me siin aastaid realiseerisime loomi kevadel, siis nüüd

14.

kohale Hiiu maalt TOPis kerkis mulluste näitajate põhjal Adoranna. Ettevõtte kerkis 20 kõige kiiremini käivet ja kasumit suurendanud firma sekka.

Ä Mis on mis Adoranna OÜ

ASUKOHT: Hiiu maalt, Laheküla küla

ASUTATUD: 1999

TEGEVUSALA: lihavesike kasvatamine ja müük

OMANIKUD: Erki Kaptein 50%, Sirje Kaptein 25% ja Tõnu Kaptein 25%

TÖÖTAJAD 2011: 1

KÄIVE 2011: 143 100 eurot

KASUM 2011: 71 217 eurot

HIUMAAL
lihaveseid
kasvatava
eduka perefir-
ma Adoranna
OÜ omanikud
Tõnu ja Sirje
Kaptein.

FOTO: SVEN ARBET/
MAALEHT/SCANPIX

saab sügisel juba suhteliselt hea hinnaga ära müüa, see tähendab, et kulusid vähendada. See tähendab, et saame ka rohkem loomi mõnel aastal müüa, kuna lähevad varem välja. Ühe-kahe aastaga on raske järeldusi teha.

Kuidas teil on sel aastal läinud? Üks on selge: kulude pool on tänavu väga kõvasti tõusnud raskete ilmastikuolude tõttu. Söödavarumiskulud olid suuremad, sest ilm oli vihmane ning ainuüksi kütusele on kulutatud kolmandiku võrra rohkem võrreldes eelmise aasta perioodiga. See on suur number.

Praegu tulude poole pealt on raske rääkida, sest plaanitud on kolmandik loomi veel müümata. Kas neid õnnestub selle aasta sees müüa, ei tea. Praegu on näiteks Türgi piir kinni ja Türgi loomi ei lähe. 26. (oktoobril – toim) see ilmselt avaneb, aga siis tulevad neil pühad.

Raske ennustada, milliseks võib tänavune aasta kujuneda. Kui piimatootja müüb iga kuu, siis saab prognoosida, aga meie ei müü iga kuu. Meil on põhiline müük praegu sügisel, septembris läksid esimesed loomad ja kuni sinnamaani meil müügitu- lu üldse ei olnudki. Mõjutab ka toetuste laekumine. Tänavused toetused, mis pidid juunis laekuma, tulevad alles detsembris, mingi osa võib-olla tuleb hoopis jaanuaris.

Kuhu te veel müüte? Tänavu on läinud Läti, Leetu ja siis Türgi. Eestis on ka turgu.

Ä Kommenteer Põllumees peab toetuma turule

HELIR-VALDOR SEEDER
põllumajandusminister

Üks põllumajandusettevõtete rentabluse põhjusi on see, et põllumeestel on erinevad põllumajandustoetused, mis võimaldavad muuta tootmise teatud aastatel kasumlikuks. Väga palju sõltub muidugi ilmastikust.

Rentaablus sõltub ka sellest, millised on hinnad turul. Hinnad väga kõiguvad, sõltuvalt sellest, milline on aasta.

Väga suur osakaal põllumajanduses on toetused. Kui need ära võtta, on pilt teistsugune. Enamik ettevõtteid, mis võib-olla on teie edetabeli eesotsas ja on väga rentablid ja kasumlikud, kukuvad kohe hoopis teise olukorda.

Põllumajandus peaks oluli-

selt rohkem toetuma turule. Otsetoetuste osakaal peab kindlasti vähenema kuni ärakadumiseni. Nende alus on aegunud, need on ka ebavõrdsuse peamine põhjus.

Kahte asja on vaja maksimaksjal toetada põllumajandussektoris: nende otsetoetuste asemel on väga selgelt suunitletud investeeingu- ja innovatsioonitoetused. Need on toetused tõuaretusse, sordiarretusse, kõik see, mis on seotud geneetiliselt muundatud organismide (GMO) ja kloonimisega.

Teine asi on turukorraldusmeetmed, et turgu stabiliseerida. Kui me hävitame ühel halvval aastal näiteks 1000 lehma, siis selle karja taastamine võtab aega aastaid. Selles mõttes peab hoidma põllumajanduses teatud stabiilsust.

Need ajaloolised otsetoetused, mida makstakse hektari- ja loomapähiselt, need peavad ära kaduma.

Ä Edetabel

Kasumlikemad firmad tegutsevad Hiiumaal

maakondade ettevõtete rentaablus (käive/äriksusum)

RENTAABLUS	protsent
MARDIOÜ , Hiiumaa	118,29
Piimakarja kasvatamine. Müüs põhivara 130 000 euro eest. Põllumajandustoetused 48 700 eurot.	
HIUMAA AGRO OÜ , Hiiumaa	84,96
Piimakarja ja tõuveiste kasvatamine. Põllumajandustoetused 84 700 eurot.	
ROGER PUIT AS , Viljandimaa	73,28
Metsamaterjali tootmine.	
ADORANNA OÜ , Hiiumaa	57,36
Lihaveseikasvatamine	
WETT EESTI OÜ , Harjumaa	54,87
Ekspedeerimine. Konkurentide hinnangul kahtlaselt kõrge rentaablus	
PAPINIIDU PROJEKT AS , Pärnumaa	53,64
Kaubanduspindade üürimine Pärnu kaubamajas	
SARGVERE PÕLLUMAJANDUSÜHISTU TÜH , Järvamaa	49,62
Piimakarja- ja veisekasvatamine. Põllumajandustoetused 424 000 eurot.	
LARMEK OÜ , Pärnumaa	48,4
Lehtmestilist toodete allhange elektroonikatööstusele	
SAKALA PÖLDUR OÜ , Viljandimaa	47
Teraviljakasvatamine. Põllumajandustoetused 368 000 eurot.	
KÖPSTA SEAFARM OÜ , Lääne-Virumaa	46,37
Seakasvatamine. Põllumajandustoetused 500 000 eurot.	
KOIGI OÜ , Järvamaa	46,35
Piimafarm. Põllumajandustoetused 371 000 eurot, kindlustushüvitis hävinud farmist 200 000	
KINNISVARA INFO AS , Lääne-Virumaa	46,34
Äripindade rendile andmine	
PÄRNU SADAM AS , Pärnumaa	46,28
Sadamateenused Pärnu sadamas	
BARLIMAN OÜ , Lääne-Virumaa	45,25
Ehitusseadmete rent	
RUSSIAN ESTONIAN RAIL SERVICES AS , Harjumaa	44,87
Ekspedeerimine	
VÄNDRA OÜ , Pärnumaa	44,47
Piimafarm. Põllumajandustoetused 903 000 eurot.	
HARETO PÖLD AS , Viljandimaa	43,86
Põllumaade rent ja müük.	
FORTUM TARTU AS , Tartumaa	43,58
Soojusenergia müük	
BENEXON OÜ , Viljandimaa	43,45
Pakendite ja küttepuidu müük	
METSAMAAHALDUSE AS , Viljandimaa	40,87
Metsavarumine, kinnisvara müük	
VESTA TERMINAL TALLINN OÜ , Harjumaa	38,36
Logistika, raudteevõrude vahendus. Enamiku käibest teenib Šveitsist.	
MERELIIVA TALU OÜ , Hiiumaa	36,64
Kartuli, rapsi ja teravilja tootmine. Põllumajandustoetused 76 000 eurot.	
DIAPOL GRANITE OÜ , Harjumaa	32,14
Kivitootlemine ja köögitehnikapindade tootmine	
ORJAKU MÕISAKOHA OÜ , Hiiumaa	32,05
Majutusteenus Hiiumaal.	
HISTORY & HERALDRY EUROPE OÜ , Harjumaa	32,01
Kinke-kunstikaupade hulgimüük	

KIIREMAD KÄIBE KASVATAJAD TOP 5

	kordades
MITE ENGINEERING OÜ , Harjumaa	33,01
Inseneritegevus, projekteerimine. Ettevõtte võitis mitu välisshanget Lätist.	
MAARDU TERMINAL AS , Harjumaa	11,52
Vedelkütuse ladustamine, aktsiisilao teenused.	
TARGA MAJA LAHENDUSED OÜ , Pärnumaa	11,96
Automaatikasüsteemide loomine hoonetele	
HARETO PÖLD AS , Viljandimaa	9,16
Põllumaade rent ja müük.	
LEHOLA OÜ , Viljandimaa	8,58
Lüpsirobotite müük, Impulsa AG Eesti esindus.	

KIIREMAD KASUMI KASVATAJAD TOP 5

	tuh eurot
VIRU KEEMIA GRUPP AS , Ida-Virumaa	12 530
Põlevkiviõli tootmine ja turustamine	
MOLYCORP SILMET AS , Ida-Virumaa	12 479
Haruldaste muldmetallide tootmine ja müük	
ALEXELA SILLAMÄE AS , Ida-Virumaa	11 076
Vedelike ja gaaside ladustamine	
PKC EESTI AS , Harjumaa	9 339
Mootorsõidukite elektri- ja elektroonika-seadmete tootmine	
KALEV AS , Harjumaa	6 683
Kakao-, šokolaadi- ja suhkrukondiitritoote tootmine	

Alates 8. oktoobrist ilmus Äripäev rubriik maakonna edukamate ettevõtetest. Konkreetse piirkonna parimad ettevõtted reastati kuue näitaja alusel: viimase aasta käive ja äriksusum/kahjum, käibe ja kasumi kasv, rentaablus ning varade tootlus.

PROGNOOS

Ettevõtjad
tänavu
ettevaatlikumad

Eesti 15 maakonna ettevõtted kergitasid mulu kasumit kiiremini kui käivet. Sellel aastal jäävad edukamate maakondade ettevõtjad aga märksa ettevaatlikumaks ning kiiret kasvu jätkumist ei prognoosita.

Põlvamaa

TARMO MÖTTUS,
Kagu Teed ASi (endine Põlva Teed AS) juht, ehitus

Ülemöödunud aasta oli väga kehv, nii nagu teede-ehituses üldiselt, ja eelmine aasta oli proportsionaalselt parem ning tänu sellele on kasumi kasv ka toimunud. Pigem peegeldab majandusseisu ehitusturul, ma arvan, et seal ei ole midagi üllatavat.

Põlva Teed on teinud läbi reorganiseerimise, meil ühendati kolm suuremat teedeehituse ettevõtet üheks ja seetõttu on otseselt raske öelda, kuidas on läinud sel aastal võrreldes eelmisega. Saame seda vaadata ühtsena mitme firma peale. Ütleme nii, et on läinud paremini kui eelmisel aastal ja see peegeldab samuti ehitusturu pisut sellist ülessoojenenud seisust, natukene paremaks muutunud turusituatsiooni.

PEETER PEEDOMAA,
Peetri Puit OU omanik ja juht, ehitusmaterjalitootmine

Puidutööstuses on lõunapool puidutöötajaid rohkem ja ka saeveskeid, kes puidutöötajatele tooret ette valmistavad ja on koostööpartnerid. Meie kasvu taga on õige ajastus toormehandl kevadtalvisel perioodil, ja põllumajandussektor, mis tõi meile tootmismahutude kasvu ja selle kaudu käibekasvu. Käive ja kasum teatud mõttes töötavad koos. Käibe kasv oli meil 70% võrreldes 2010. aastaga.

Võrreldes eelmise aastaga me jääme natukene käibes ja kasumis alla, aga mitte väga palju. Me ise selles probleemi ei näe, tuginedes just selle suurele hüppele. Aastad ei ole ju ühesugused. Võib sellega ka rahul olla.

SVEN ARIA,
Lextrans OU omanik ja juht, transport

Hea aasta oli eelmine aasta. Aastad ju vahelduvad, mõned on head, mõned halvad. Eelmisel aastal kõik klappis.

See aasta on hoopis teine ja kindlasti ei ole nii hea. Nii käive kui ka kasum on kokku kuivanud. Meil toimus ka ümberstruktureerimine, selle tõttu vähenes autode arv ja sellest lähtuvalt ka nii käive kui ka kasum.

KALMER LINA,
Saaretu OU omanik, ehitus

Masu lihtsalt sai otsa. Mul oli varem veel parem kasum, enne masu, aga siis ma püüdsin väga hoida igasugusest reklaamist. Hinnad läksid jälle paika, ei olnud ehitusturul meeletut alapakkumist, muud ei olegi. See aasta hakkab jälle halvemaks minema. Miks, seda tuleb küsida poliitika ja Euroopa meeste käest, nad on ju sellega väga tihedalt seotud. Hinnaralli käib jälle, kõik tahavad hirmsasti tööd saada, tööd on ka, aga samas käib võitlus hindade pärast.

Seda, kuidas sel aastal käive ja kasum muutu-

”**Masu lihtsalt sai otsa. Mul oli varem veel parem kasum, enne masu, aga siis ma püüdsin väga hoida igasugusest reklaamist. Saaretu OU omanik, ehitusettevõtja Kalmer Lina**

nud on, praegu ei saa veel aru. Väga suured projektid on käsil, mis lõppevad alles aasta lõpuks, nii et hetkel ei saa midagi välja tuua. Võib-olla isegi jääb enam-vähem sinnakanti nagu eelmisel aastal, aga vara on ennustada.

Pärnumaa

EERO RÄNDLA,
Targa Maja Lahendused OU juhatuse liige, elektriühmete ja -seadmete paigaldus

Ehitusturul oli eelmisel aastal olukord tänu Euroopa toetustele parem. Kuivõrd me laiendime oma tegevust automaatselt ventilatsioonile, saime endale ka Tallinnas piirkonna kontori ja võitsime mitmeid hinnapakumisi, siis see andis võimaluse meil oma firmat arendada, töötajaid juurde võtta ja meil oli päris hea kompetents nende tööde osas, see tähendab, automaatika, ventilatsiooni, elektri osas. Ehitusturg mõjutas käibe kasvu ja võimaldas meil ennast edasi arendada.

Sellel aastal me sellist käibekasvu ei ole saavutanud, mis eelmisel aastal, aga me loodame saavutada sama käibe, mis aasta enne seda. Kasumist on täna veel vara rääkida.

Edukus ei ole tingitud asukohast, kuivõrd ka meie objektid olid ju alates Rakverest üle Eesti, ka Tallinnas. Eks see ikka väga sõltub hinnatasemest, mida üks või teine ettevõtte on võimeline nende objektide puhul välja pakkuma ja nendega toime tulema. Siin võib mõjutada ka see, et paljudest piirkondadest on oskustöölised, just ehitajad, ära Soome läinud.

SIMO TEESALU,
AWRE OU omanik, renditeenus

Meie käive ei ole tegelikult Pärnumaal kasvanud, vaid pigem tingis kasvu see, et avasime Jõhvis oma esinduse. Ei saaks öelda, et Pärnumaa pärast on see kasv just tulnud. Pigem oli Pärnumaal kriisi ajal kergem hakkama saada, kukumine oli väiksem. Nüüd kasv on tulnud ikka Tartust, Tallinnast, Jõhvis. Me tegutseme Pärnumaal ka, aga seda meie puhul öelda ei saa, et maakond süüdi oleks.

Sel aastal käive on ilmselt suurem, aga kasum on väiksem. Eks see kasum oli muidugi sellest, et kasvas kõik väga kiiresti, aga kulud ei kasvanud nii kiiresti. Nüüd on inimesi tööle võetud, julgissime müügimehi juurde võtta, mehaanikuid.

Sel aastal käive on ilmselt suurem, aga kasum on väiksem. Eks see kasum oli muidugi sellest, et kasvas kõik väga kiiresti, aga kulud ei kasvanud nii kiiresti. Nüüd on inimesi tööle võetud, julgissime müügimehi juurde võtta, mehaanikuid.

Läänemaa

KAIDO KLAAMAS,
Clever Invest OU omanik, ehitus

Ehitus ja enda arendustegevus on käivet kasvatanud. Enda projekte, mida oleme loonud, nüüd on see loomisetapp valmis saanud ja nüüd oleme need ka valmis ehitanud. Projektide kirjutamise raames on neid objekte arendatud ja ehitustegevus on seeläbi kasvanud. Kindlasti plaanime oma käivet sel aastal hoida.

Ma tean seda, et PRIA ja EASI rahastusi on kasutatud Läänemaal väga hästi, paremini kui kuskil mujal maakonnas. Sellest võib olla käibe kasv tingitud ning kindlasti ka sellest, et siin ongi aktiivsed inimesed, kes kasutavad võimalusi ära.

28%

võrra keskmiselt kasvasid 15 maakonna ettevõtte kasumid möödunud aastal. Käive kerkis rahulikus tempos ehk 19% võrra.

Taust

Läänemaa kasvudega esirinnas

Maakondade TOP60 ettevõtte koonkäte ja kasumi kasv %

KÄIBE KASVU TOP3

Läänemaa 25
Pärnumaa 25
Tartumaa 23

KASUMI KASVU TOP3

Põlvamaa 98
Valgamaa 80
Läänemaa 65

ALLIKAS: ÄRIPÄEV

Eesti pank.

LHV pank

Edukamad ettevõtted aastal 2011

Koht	Firma nimi	Asukoht	Põhikirja järgsed tegevusalad	Tegevjuht	Põhiomanikud (koos osalusprotsendiga)	Müügitulu 2011, €	arikasum 2011, €	Punkti- summa
1.	MOLYCORPSILMETAS	Ida-Viru maakond	anorgaaniliste põhikemikaalid	D. J. O'Brock-Kaljuvee	Molycorp Minerals LLC 100%	87 699 365	18 354 878	15
2.	PKCEESTIAS	Harju maakond	elektronikaseadmete tootmine	Jani Taneli Kiljala	PKC Wiring Systems OY 100%	159 596 464	25 514 878	34
3.	PRELVEST AS	Järva maakond	turba tootmine	Tarmo Thomson	PRELVEST OÜ 34,73%, Prevaal OÜ 25,02%	5 088 392	1 700 082	40
4.	Benexon OÜ	Viljandi	tahkekütuse hulgemüük	Silver Särev	Silver Särev 50%, Indrek Sepp 50%	2 862 797	1 243 985	42
5.	Tartu Mill AS ²	Tartu	jahu ja tangainete tootmine	Uuno Lausing	Saalemühle Alsleben GmbH 50%, Tiigi Keskus AS 50%	111 943 000	9 005 992	44
6.	UPM-Kymmene Otepää AS	Valga maakond	spooni ja vineeri tootmine	Ando Jukk	UPM-Kymmene Wood Oy 100%	31 568 665	6 520 404	45
7.	Säästke OÜ	Pärnu maakond	puidust ukseid, aknad	Sven Halfdan Nielsen	Andersen Vinduet ApS 100%	12 076 435	2 694 324	49
8.	Rauameister AS	Võru maakond	transportööriidide tootmine	Harri Gunnar Rantala	7 soomlasest eraisikut	6 322 751	1 905 875	50
9.-10.	Peetri Puit OÜ ³	Põlva	tisleritooted	Peeter Peedomaa	Peeter Peedomaa 100%	5 529 755	1 096 627	54
9.-10.	Baltic Workboats AS	Saare maakond	alumiiniumist töölaevad	Margus Vanaselja	M. Vanaselja 38%, M. Vaikmaa 38%	19 825 457	3 561 245	54
11.-12.	KMT Prefab OÜ	Rapla maakond	kokkupandavad metallehitised	Martin Talts	Wallstein OÜ 60%, Talts Invest OÜ 24%	3 703 977	587 164	55
11.-12.	Morobell OÜ ²	Haapsalu	kalapüük	Raivo Baum	Raivo Baum 84,8%, Ain Saarkopli 15,3%	8 438 368	1 572 598	55
13.-14.	Wesico Project OÜ	Jõgeva maakond	vee-, gaasi- ja kanalisatsioonitrassid	Anti Mõlter	Anti Mõlter 100%	14 682 562	839 679	57
13.-14.	Palmse Mehaanikakoda OÜ	Lääne-Viru maakond	põllu- ja metsamajandusmasinad	Anti Puusepp	Anti Puusepp 67,60%	15 637 726	1 634 006	57
15.	Lauka Saeveski OÜ	Hiiu maakond	saematerjali tootmine	Kaido Kiin	Ruudi Kasser 33,33%, Kaido Kiin 33,33%	981 108	143 401	68

² KONSOLIDEERITUD, PINGERIDA SAI KOKKU ÄRIPÄEVA 15 MAAKONNA TOPI ESIKOHTADEST, ARVESTASIME 6 MAJANDUSNÄITAJAT - KÄIVE, KASUM, KÄIBE JA KASUMI KASV, OMAKAPITALI TOOTLIKKUS JA RENTAABLUS, ANDMED KOGUS JA TABELI KOOSTAS JANE SUU, TEL 667 0381

Ä Kalender

Kolm nädalat maakondade edukamaid

Äripäeva maakondade TOPide ilmumisaegad

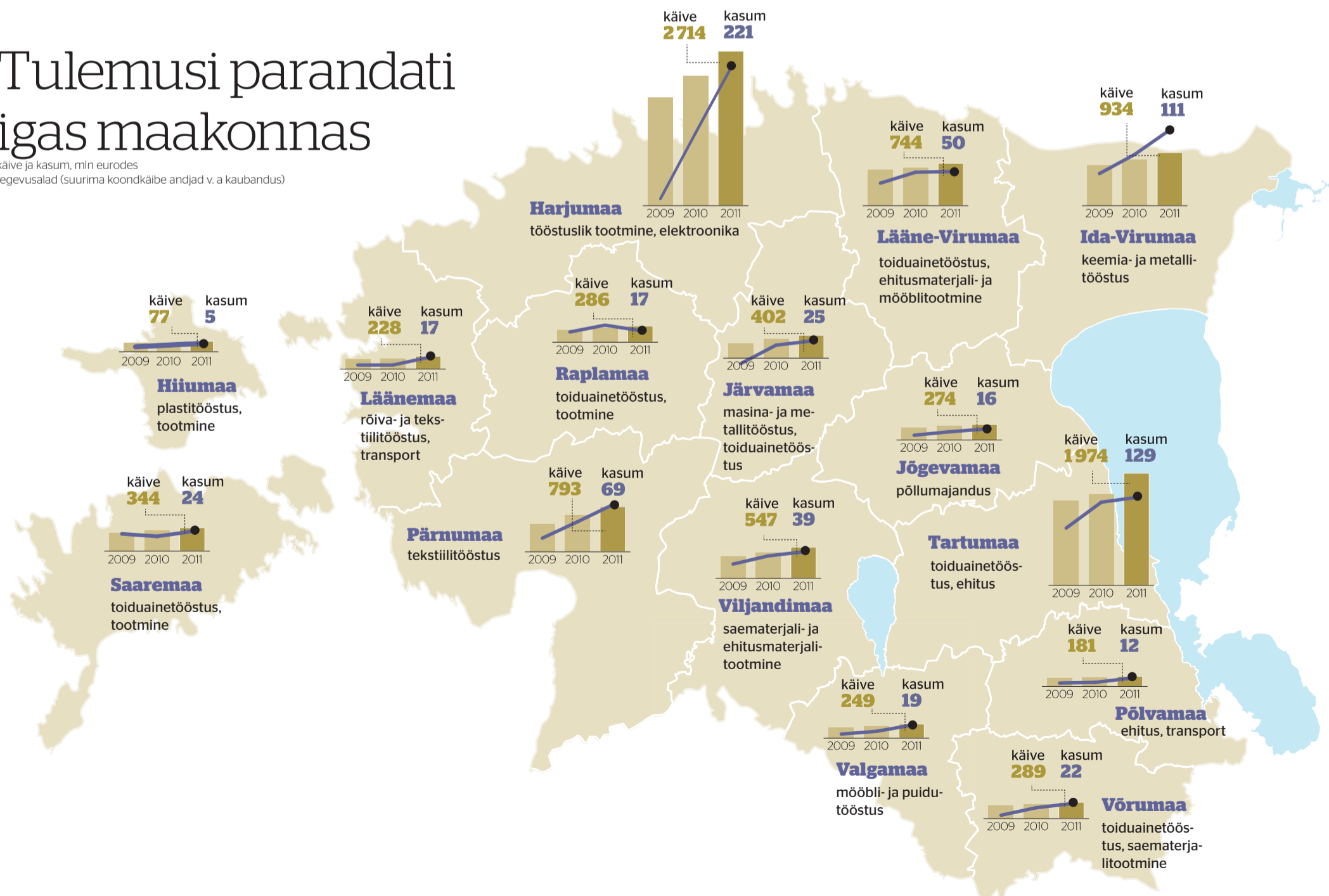
8.10 Harjumaa	15.10 Läänemaa	22.10 Tartumaa
9.10 Hiiumaa ja Saaremaa	16.10 Lääne-Virumaa	23.10 Valgamaa
10.10 Ida-Virumaa	17.10 Põlvamaa	24.10 Viljandimaa
11.10 Jõgevamaa	18.10 Pärnumaa	25.10 Võrumaa
12.10 Järvamaa	19.10 Raplamaa	26.10 Maakonna TOPide TOP

352

mln eurot käivet ehk enim teenis maakonna TOPi firmadest Rimi Eesti Food. Suurima kasumi ehk 34 mln eurot teenis Viru Keemia Grupp.

Tulemusi parandati igas maakonnas

käive ja kasum, mln eurodes
tegevusalad (suurima koondkäibe andjad v. a kaubandus)

ENERGIA

Soome uue tuumareaktori ehitus küsimärgi all.

Saksa energiafirma lahkus projektist

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Euroopa majanduse kevad väljavaated ning muutunud tuuled tuumaenergeetikas ajendasid Saksamaa energiahiidu E.ONi Soome uuest tuumajaama projektist välja astuma.

Kolmapäeval teatas firma, et müüb Soome turul kõik oma osalused, sealhulgas 34% konsortsiumist Fennovoima Oy, mis sai 2010. aastal Soome parlamendilt loa ehitada Soome põhjaosa Pyhäjokile uus 1600–1800 megavattine tuumajaam.

“Seda me küll ei oodanud,” kommenteeris Fennovoima juhatuse esimees Pekka Ottavainen agentuurile Bloomberg. Esimese ehmatus järel lubavad Fennovoima osanikud projektiga jätkata, ehkki oskusteave tulnuks valdavalt just E.ONilt.

Väljastada ei saa aga ka seda, et Pyhäjoki reaktor jääb ehitamata, mis Pareto Securities ASA hinnangul tähendaks Põhjala elektriturul kõrgemat hinnataset.

Tuumaenergia tulevik on praegu ebakindel. E.ON põhjendas oma lahkumist Soome turult nõrga majanduskonjunktuuriga Euroopas ning plaaniga keskenduda Skandinaavias Rootsi ja Taani turule. Tõenäoliselt on põhjusi rohkem, sest ajast, mil E.ON 2008. aastal teatas, et osaleb Soome uut reaktorit kavandavas konsortsiumis, on palju muutunud.

Kogu tuumaenergia tulevik on praegu palju ebakindlam pärast Jaapanis Fukushima tuumajaamas toimunud suurõnnetust. Ühelt poolt tähendab see poliitilisi riske – külma dušina tuli Saksamaa valitsuse kannapööre energiapoliitikas, kus nüüd on siht 2022. aastaks tuumaenergiast üldse

Ä Taust
Loa sai kaks tuumaelektrijaama

2010. AASTAL andis Soome valitsus loa kahe uue tuumareaktori ehitamiseks, et kindlustada Soome tööstusele mõistliku hinnaga elektrienergia.

LOA SAID Teollisuuden Voima Oy ja Fennovoima Oy, Fortumi taotlus lükati tagasi.

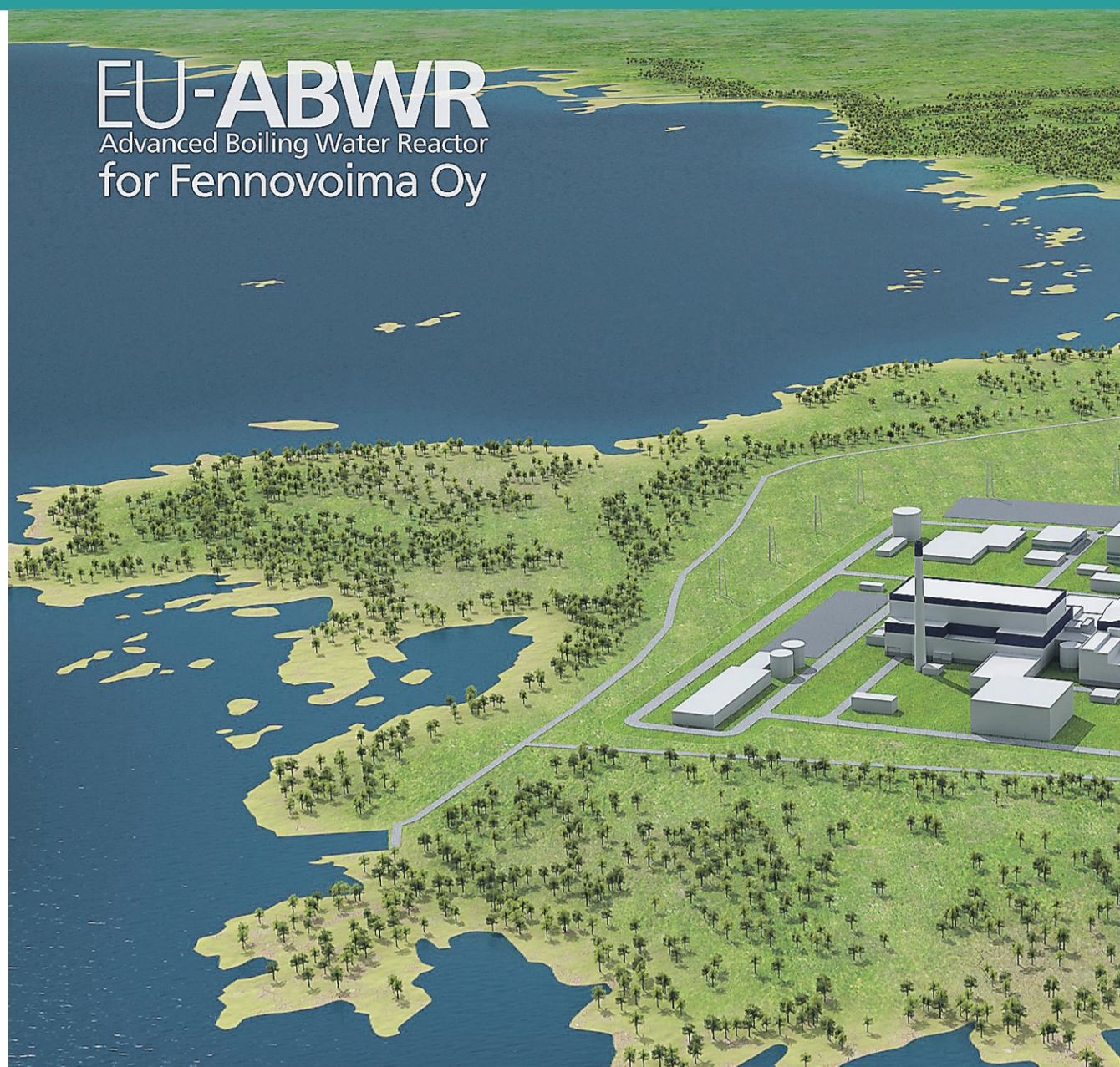
FENNOVOIMA OY on enam kui 60 osanikust koosnev konsortsium 1600–1800 MW tuumajaama ehitamiseks Pyhäjokile Põhja-Soomes.

SUURIM OSANIK oli seni E.ON 34 protsendiga.

TEISTE OSANIKE seas Outokumpu, Boliden, Kesko jt.

PROJEKTI MAKSUMUS on 4–6 miljardit eurot ja see peaks valmima 2020. aastal.

OLKILUOTOS ehitamisel olev uus reaktor pidi valmima 2009. aastaks, kuid viivituste tõttu on uus tähtin alles 2015. aasta.

loobuda. Pooled Saksamaa reaktorid on juba seisma pandud.

E.ONile, RWE-le ja teistele Saksamaa elektritootjatele tähendas see olulist kasumi vähenemist ja suurkoondamisi ning strateegia ümbervaatamist. Olulisemal kohal on nüüd taastuenergeetika ning võlakriis viidava Euroopa asemel pigem arenevad turud, nagu Brasiilia ja Türgi. Enne Soome projektist lahkumist väljus E.ON koos RWEga uue tuumajaama projektist Suurbritannias.

Teisalt tõstavad Fukushima õnnetuse järel karmistunud ohutusnõuded ehituse hindu.

Ja seda oludes, kus Euroopa majandus vaevleb võlakriisi käes. Majanduse kiiret toibumist pole näha ja nii ei oodata ka erilist elektrienergia nõudlust kasvu. Praeguse hinnataseme juures ei oleks tuumajaama investeering tasuv, kirjutas Kauppalehti.

Ka Soome majanduses ei ole parimad päevad. Käimas on suured struktuursed muutused, mis võivad samuti energianõudlust vähendada, kui energiamahukad tööstusharud end koomale tõmbavad. Teispäeval kirjutas Kauppalehti, et 2008. aastast alates on Soome tööstussektorist kadunud 15% töökohtadest. Firmad ei ürita enam nagu krii-

si alguses ajutiste meetmetega töökohti hoida, sest on mõistetud, et langus pole ajutine. Viimased suuremad koondajad on Rautaruukki ja Stora Enso.

Asendaja võib tulla Rootsist. E.ONi asemele tuleks uus investor leida hiljemalt tuleva aasta kevadel, mil Fennovoima peaks valima reaktori tarnija (valikus Areva ja Toshiba) ning osanikud võtma siduvaid rahalisi kohustusi.

Eelistatavalt peaks uus investor olema tuumaenergeetika kogemusega, kuid sellise leidmine ei ole kerge. Juha Kinnunen analüüsifirmast Inderes peab üheks kandidaadiks Rootsi riigile kuuluvat Vattenfalli. Fortumiga, mis 2010. aastal uue reaktori ehitamiseks luba ei saanud, ta ei arvesta, sest müügis on vaid vähemusosalus ja firma teatas just, et plaanib kulutusi vähendada, kirjutas Reuters.

Projekti elluviimine aga jätkub, kinnitas agentuurile Pekka Ottavainen. “Usume jätkuvalt, et see jaam ehitatakse, hoolimata sellest suurest muudatusest,” ütles ta.

Ka mitu Fennovoima konsortsiumi kuuluvat firmat, keda Soome meedia küsitles, kinnitasid, et jätkavad ning usuvad projekti. Tõhetk, nagu öeldud, tuleb 2013. aasta kevadel.

SKEEM
Fennovoima kodulehelt kohast Põhja-Soomes, kuhu peaks tulema tuumaelektrijaam. FOTO: FENNOVOIMA OY

Ilmar Kaasik
50
Õnnitlused juubeli puhul

www.agency.ee

Uuest aastast väheneb taastuenergia toetuste maht

Valitsus kinnitas eile elektrituru eaduse muudatused, millega kärbitakse uuest aastast taastuenergia toetuste mahtu 18 protsenti.

Eelnõus toodud toetuskeem on taastuenergia tootjatega saavutatud kompromisslahendus. Eelnõu kohaselt on toetatav elektritootmine sõltuvalt taastuenergia eesmärgist ning toetused on seotud elektrienergia ja CO₂ turuhinnaga. Uus skeem hõlmab juba rajatud või rajamisel olevaid taastuenergia tootmisüksusi.

Majandus- ja kommunikat-

300
miljonit eurot peaks uus toetuskeem võrreldes praegusega kokku hoidma 2020. aastani.

siooniminister Juhan Partsi sõnul peab Eesti oluliseks taastuenergiast allikatest elektri tootmist, kuid eelkõige tuleb silmas pida inimeste huve. “Taastuenergia toetuse vähendamine kajastub kindlasti elektriarvetel ja leevendab elektri hinna tõusu,” lisas ta.

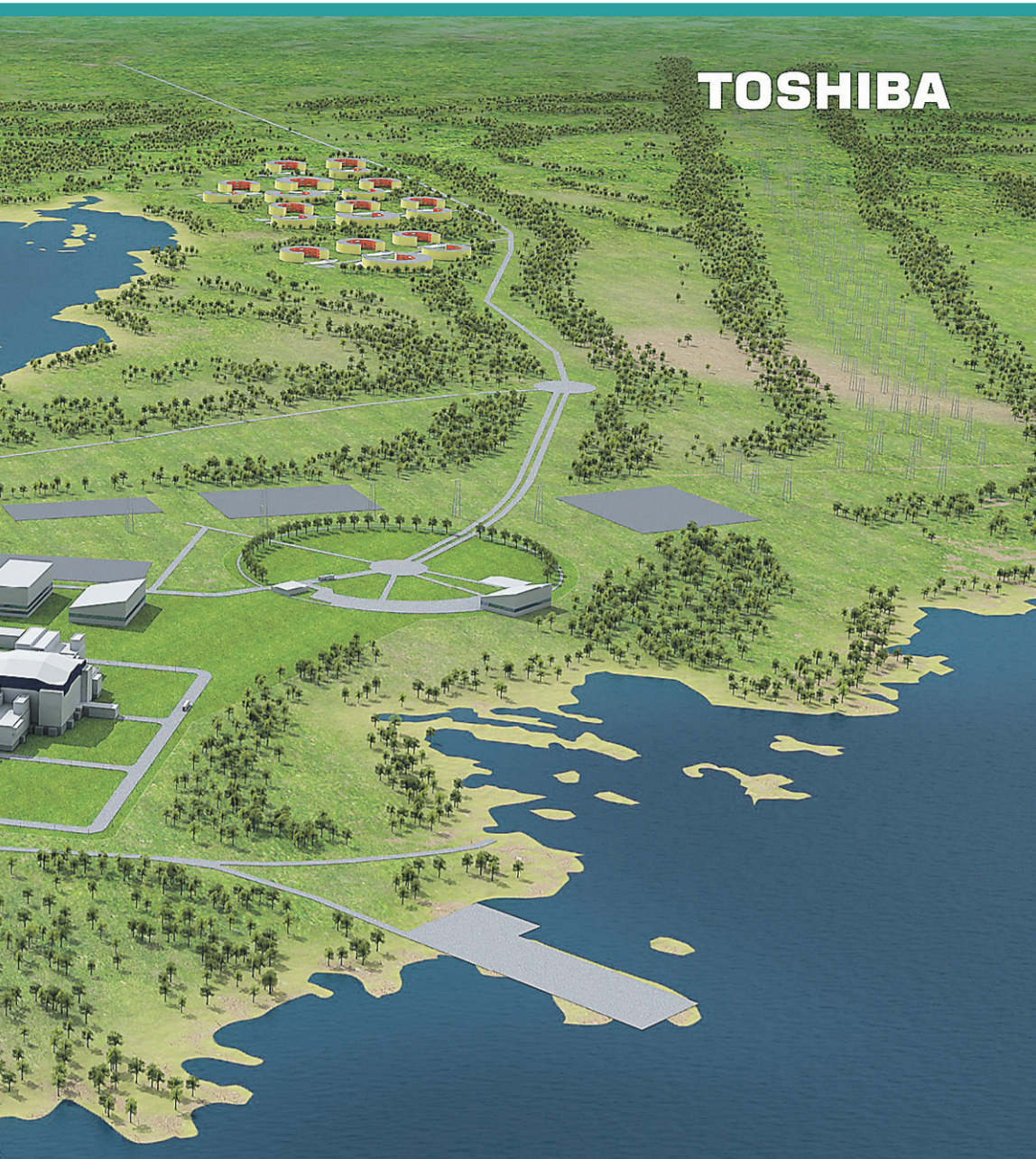
Taastuenergia tootmismahd on Eestis viimastel aastatel oluliselt kasvanud, moodustades mullu Eesti elektritarbimise 13 protsenti. Kuna taastuenergia tootmine on oluliselt kallim kui konventsionaalsetest allika-

test tulev elekter, on see ministri sõnul muutunud tarbijatele märkimisväärselt koormavaks, moodustades ligi kümnendiku elektriarvest.

Viimastel aastatel tehtud investeeringute abil on jõudsalt kasvanud eriti biomassist toodetud elektrienergia osa, moodustades kõigest tootjatele välja makstud taastuenergia toetustest selle aasta teises kvartalis 76 protsenti.

Toetuskeemile on vaja taotleda ka Euroopa Liidu luba.

ARIPAEV.EE

TOSHIBA

Tallinna Vee uus finantsjuht on Riina Käi

Tallinna Vee juhatuse liikmeks ja uueks finantsdirektoriks valiti Riina Käi, teatas ettevõtte börsile.

Käi asub finantsdirektori ametisse Siiri Lahe asemel, kes on nüüdseks ettevõtte juhatusest lahkunud. Ta omab sada Tallinna Vee aktsiat.

Tallinna Vee juhatuse esimehe Ian Plenderleithi sõnul on Lahe panus ettevõtte edusse ja selle arengusse pärast ettevõtte erastamist ja Tallinna börsil noteerimisest märkimisväärne. "Tallinna Vee nimetamine parimate investorsuhetega ettevõtteks Tallinna börsil on ilmselge tunnistus Siiri suurepärasest tööst ning pühendumisest," ütles ta.

Lisaks otsustas Tallinna Vee nõukogu jagada tootmisdirektori ametikoha kohustused kaheks. Leho Võrk jätkab juhatuse liikmena teenindusdirektori uues ametis. Aleksandr Timofejev valiti uueks juhatuse liikmeks ning ta asub tööle varahalduse direktorina.

ARIPA.EE

Venemaa võib edaspidi hakata Soomest elektrit ostma

Soome võrguoperaator Fingrid Oy mõõnis, et teeb Vene poolega koostööd, et võimaldada piirilest elektrikaubandust mõlemas suunas.

Seni on esimese ühenduse valmimise järel 1960. aastatel elektrit müüdnud vaid Venemaal Soome.

Nüüd on aga elektrienergia hind Peterburi ümbruses suurema osa aastast juba Soome hinnatasemest kõrgem, vahendas agentuur Bloomberg. See on märk, et on vaja tehnilisi ja komertslahendusi, mis võimaldaksid elektrienergia liikuda odavamast piirkonnast kallimasse, ütles Fingridi arendusjuht Juha

4

teravatt-tunnile aastas on Soomes kahanenud elektri import Venemaalt.

Hiekkala sel nädalal Tampere toimunud konverentsil.

Viimasel kümnendil on Soome Venemaalt elektrienergia importinud keskmiselt 12 teravatt-tundi aastas. Kuid nüüdseks on kogus vähenenud, sest see ei tasu enam ära, ütles Hiekkala. "Kõnelustest Vene osapoolega oleme aru saanud, et tegemist on struktuurse muudatusega, vanu aegu enam tagasi ei tule."

Elektrienergia hind peaks Soomes kerkima enam kui 30%, see on kuus keskmiselt enam kui 50 eurot megavatt-tunnist, et käivitaks import Venemaalt, ütles Energiakolmio Oy portfelihaldur Toni Sjöblom.

UPM-Kymmene kasum valmistas pettumuse

Euroopa suuruselt teise paberitootja UPM-Kymmene raporteeris eile kasumist, mis jäi analüütikute ootustele alla. Aktsia hind reageeris sellele langusega.

Aktsia odavnes 6,5 protsenti, 8,305 eurole, mis on suurim päevasine kukkumine alates 7. augustist.

"Paber oli suurim pettumus," ütles Svenska Handelsbankeni analüütik Karri Rinta Bloombergile. UPMi käibelt suurim üksus, paberitootmine, sai 50 miljonit eurot tegevuskahjumit. Eelmi-

ses kvartalis saadi 23 miljonit eurot kasumit.

"Stora-Enso jättis parema mulje, esitades selge plaani oma tulemuste kohta," jätkas ta, "kuid isegi need olid ebaadekvaatsed, sest oleksime pidanud rääkima miljonitest tonnidest tootmisvõimsuse vähendamisest, mitte sadadest tuhandetest tonnidest, et vastata vankvale Euroopa nõudlusele."

Stora-Enso teatas 180 000 tonnisest tootmisvõimsuse vähendamisest ja 520 töökoha kaotamisest.

"UPM kasutab kogu tööriistakasti, et saada paberitööstuse tulemus paremaks," ütles juhatuse esimees Jussi Pesonen. "Uurime konsolideerimisvõimalusi, viime ellu restruktureerimise ja vajadusel vähendame tootmisvõimsust."

Ettevõtte puhaskasumiks kujunes 33 miljonit eurot, kuid analüütikud ootasid 88,6 miljoni eurost puhaskasumit. Käibeks kujunes 2,58 miljardit eurot, analüütikute prognoos oli 2,55 miljardit eurot.

ARIPA.EE

DREWS AUTO

**REHVID
ja VELJED
ALATI SOODSAD
HINNAD!**

Suur-Sõjamäe 8b, Tallinn
drewsauto@hotmail.ee
tel 610 1033, 553 5133

www.drewsauto.ee

**Restoran
DAOHUA** kutsub
tähistama jõule
ja uut aastat!

Hiinast pärit kokad
teevad teie õhtu koos Hiina
köögiga suurepäraseks!

telefon 53 682 933,
info@daohua.ee

PÖLLUMAJANDUS

Tekkis Saaremaa suurim farm

Kõljala POÜ omandas enamuseosaluse Valjala põllumajandusliikuse osahingus, millega tekkis Saaremaale nii lehmade arvult kui ka piimatoodangult suurim ettevõtte.

"Loomulikult tulid ostuga kaasa ka finantskohustused, aga arukalt majandades ei tohiks need koormavaks osutuda," kinnitas Kõljala juht Tõnu Post Saarte Häälele.

Kui kaks ettevõtet kokku panna, tekib sünergia, mistõttu palju uusi töötajaid vaja ei lähe, ent Posti sõnul tuleb võib-olla mõnl töötaja siiski koondada.

Seni Saaremaal suurima lehmade arvuga Mereranna ühistu juht Urmas Lehtsalu arvas, et Valjalale oli ühinemine hea otsus, aga Tõnu Postile kindlasti raske samm. Lehtsalu sõnul on oluline see, et tootmine jääb saarlaste kätte, samas ei arva ta, et lähijal Saaremaal rohkem põllumajandusühistuid ühineks.

JÄÄMURDJA

Eestile müüdnud laev Soomes kahjumis

Sel nädalal Tallinna Sadamale 50 miljoni euroga müüdnud jäämurdja Botnica tootis Soomes kahjumit.

STT kirjutas, et jäämurdja senine omanikfirma, Soome riigile kuuluv Arctia Shipping maksab saadud raha eest võlad ning alustab samas koondamiskõnelusi. Jäämurdja müügi tõttu kaotab Soomes töö 50 inimest. Uudisteagentuur märkis, et jäämurdjal Soomes eriti tööd ei olnud ja see andis kahjumit.

MUGAVAIM REHVIVAHETUS

www.tireman.ee

TALLINN:
Peterburi mnt. 58c, tel. 605 6090
Tartu mnt. 119, tel. 605 1066
Mustamäe tee 54, tel. 654 7650
Punane tn. 6, tel. 607 0104

TARTU:
Ringtee 35, tel. 737 1850
Aardla 23c, tel. 730 3745

PÄRNU:
Tallinna mnt. 82, tel. 443 9081

RAKVERE:
Haljala tee 15, tel. 322 7411

RAPLA (Rehvikeskus OÜ):
Uusküla küla, Soone, tel. 489 4166

VÄNDRA (Karotam OÜ):
Kase 20, tel. 446 7076

VILJANDI:
Piiri 2, tel. 435 5572

VIANOR
Member of Nokian Tyres

best B2B 2012

Korraldaja: **best marketing**

Toetaja: **TNS**

Eesti suurim ÄRILT-ÄRILE KONVERENTS
BEST B2B 2012
7. novembril Tallinnas Kinos Artis

9:00 – 09:30 Registreerimine ja hommikukohv
9:30 – 09:40 Konverentsi avasõnad
9:40 – 10:30 **B2B praktikute vestlusring:**
Jüri Teemant, Elisa Eesti ärikliendiüksuse juht
Sven Nuutmann, USS Security Eesti juhatuse esimees
Matti Pruul, GoTraveli juhataja
Joel Volkov, reklaamiagentuuri Tank juht
Hando Sinisalu, Best Marketing International juht

10:30 – 11:15 **Kuidas integreerida veebilehte, e-maili turundust ja otsemüüki?**
Steve Kemish, äriklientidele suunatud digitaalturundusagentuuri Cyance juht (UK)

11:15 – 12:00 **Kuidas eristumine võimaldab toote või teenuse eest kõrgemat hinda küsida?**
Eesti tuntuim kliendisuhete valdkonna koolitaja Indrek Saul

12:00 – 13:00 Lõuna
13:00 – 13:30 **Kuidas kliendikonverentside abil müüa ja turundada?**
Endrik Randoja, konverentsifirma Confent juht

13:30 – 14:15 **Kuidas välismessidel kontakte luua ja müüa?**
Jakob Saks, Ekspordi Akadeemia konsultant

14:15 – 14:30 Kohvipaus
14:30 – 15:15 **Kuidas panna oma müügimeeskond välismaale müüma?**
Allan Selirand, Navireci juhatuse esimees

15:15 – 15:45 **Suhtekorralduse roll B2B ettevõttes**
Liina Vahtras, Nortali meediasuhete juht

15:45 – 16:30 **Kuidas panna kõik ettevõtte töötajad müüma ja turundama?**
Mika Raulas, Intelligent Customer Management International juht (Soome)

16:30 Lõpp

Osalustasu: 249 € + km
Registreerimine: WWW.BEST-MARKETING.EE
E-post: silja@best-marketing.com
Telefon: 53 079 151

best B2B 2012

KASIINOÄRI

Olympic tahab Itaalias veelgi laieneda. Osteti kaks kasiinot Milanos

Ä ALYONA STADNIK
alyona.stadnik@aripaev.ee

Eile Itaalia hasartmänguoperaatori ostust teatanud Olympicu tütarettevõtte Olympic Casino Eesti juhi Madis Jäägeri sõnul on ettevõtetel aasta pärast Itaalias rohkem kasiinosid.

“Eelkõige plaanime rajada täiesti uusi, meie kontseptsioonist lähtuvaid kasiinosid, aga oleme alati avatud ka teistele arenguvõimalustele,” ütles Jääger eile Itaalia firma Jackpot Games S.r.l. ostu kommenteerides.

Olympic Entertainment Group ostis kaks Itaalias Slottery kaubamärgi all tegutsevat kasiinot, kus on 55 ja 47 mänguautomaati – need on mahult sarnased Olympicu teistel turgudel kasutatavate mänguautomaadikasiinodega. “Ostetud kasiinode ülesehitus ei ole päris meie käekiri, kuid suuremaid ümberkorraldusi need ka ei vaja,” kirjeldas Jääger. “Realiseerisime hea võimaluse meie jaoks uuel turul kiiresti reaalselt tegevust alustada.”

Tehingu hinda osapooled ei avalikusta. Jääger ei olnud nõus ütleva, mis suurusjärgus on ostetud kasiinode käive. “Esimesed järeldused saab teha meie neljanda kvartali aruande põhjal,” märkis ta vaid.

Jäägeri sõnul on kasiinod kasumlikud. “Kuigi kahtlemata on eesmärk muuta nende kasiinode tegevus efektiivsemaks ja kasumlikumaks,” lisas ta.

Kas Itaalia kasiinoäris ja ettevõtluskultuuris on ka midagi üllatavat? “Siiani ei ole ühtegi suuremat üllatust olnud,” vastas Jääger. “Usutavasti on üks põhjus ka selles, et meie tegevusvaldkond on Itaalias kehtivate seadustega väga täpselt ja rangelt reglementeeritud.”

Ä Mis on mis Olympic EG

Kasiinomeelelahutuse pakkuja, kes annab tööd kokku enam kui 2300 inimesele. Grupp tegutseb Eestis, Lätis, Leedus, Poolas, Slovakkias, Valgevenes ja nüüd ka Itaalias. Olympicu aktsiaga saab kaubelda Tallinna ja Varsavi börsi põhinimekirjas.

4,5

miljonit eurot investeerib Olympic Itaalia ühisettevõttesse The Box S.r.l. koos Itaalia väikekasiinode pidajaga G Holding. Eile teatatud Itaalia firma Jackpot Games ostu tehingu hinda Olympic ei avalda.

Itaalia ajakirjanik: hasartmänguäri on seotud maffiaga

Itaalia ajakirja L'Espresso ja ajalehe Il Fatto Quotidiano uuriva ajakirjaniku Leo Sisti sõnul on Itaalias hasartmänguäri, eriti mänguautomaadid, väga tihedalt seotud organiseeritud kuritegevusega.

Olympicu ostetud firma Jackpot Games endise omaniku Marco Dell'Utri isa Marcello Dell'Utri on seotud ühe maffia kohtuprotsessiga.

Marcello Dell'Utrit peetakse Itaalia endise peaministri Silvio Berlusconi paremaks kääks,

kes aitas Berlusconi poliitikasse tulla. Praegu on Itaalia senatisse kuuluv Marcello Dell'Utri uurimise all seoses sidemetega Itaalia maffiaga. Ta on mõistetud seitsmeks aastaks vangis, kuid otsus pole lõplik, sest Dell'Utri esitas apellatsioonkaebuse. Kohtuprotsess on Palermos pooleli.

Kodulehe andmetel asub Jackpot Gamesi kontor Sitsiilias ning firma pakub meelelahutust mängusaalides ja kauplustes. Üle 15 aasta tegutsenud ettevõtte on spetsialiseerunud mänguau-

tomaatidele, videoloteriide korraldamisele ja erinevate mängudega seotud meelelahutusele. Ettevõtte rendib ka müügiautomaate baaridesse, kus korraldatakse kihlvedusid.

Jackpot Gamesi aastakäive on 1,2 miljonit eurot.

Sel aastal on maksutulu mänguautomaatidelt Itaalias kiiresti kasvanud. 2012. aastal on mänguautomaadid kogutud 10,4 miljardit eurot, eelmisel aastal oli see summa 5,5 miljardit eurot.

OLYMPICU suuromanik Armin Karu on tänavuses Rikaste TOPis 112,5 miljoni eurose varandusega 6. kohal. Laienemine Itaalias võib seda kohta tuleval aastal muuta. FOTO: RAUL MEE

Ä Kommentaar OEG Itaalias laienemine on rõõmustav

ROMET KREEK, Aripäev börsianalüütik

Uudis, et Olympic ostis Itaalias Milanos kaks mänguautomaadikasiinot, on tore, kuid kuigi palju täiendavat infot see teade ei sisaldanud. Sellest ka suhteliselt lahja, et mitte öelda olematu reaktsioon börsil.

Investoritele oli olulisem augusti algul teatatud uudis, et Olympic loob ühisettevõtte Itaalia kasiinofirmaga.

Pankades töötavatele ana-

lüütikutele on paras pätkel prognoosida, millised on näiteks kolme või viie aasta pärast Olympicu Itaalia tegevuse tulud, kasum ja rahavood ning kui suure osa see moodustab kogu grupist. Kas Olympic muutub pikas perspektiivis Itaalia kasiinoperaatoriks, millel on ka laialdane kohalolek Ida-Euroopas, või Ida-Euroopa kasiinofirmaks, kellel on Itaalia platvorm laienemi-

seks mujale Lääne-Euroopasse või miks mitte ka mõnele muule mandrile?

Olympicu aktsia hind langes eile Tallinna börsil 1,3 protsenti, 1,53 eurole. Aktsia käive oli 105 128,87 eurot.

Suurt järeldust aktsia hinnaliikumisest ei maksaks reaktioonina tehingule veel teha, kuna kogu Tallinna börs oli punane, erandiks olid Trigoni ja Järvevana aktsia.

SOTSIAAL-MINISTER Hanno Pevkur, arstide liidu president Andres Kork ja haiglate liidu juht Urmas Sule pärast eileõhtuse kohtumise lõppu. FOTO: RAUL MEE

Arstide streik lõpeb täna

Arstide liit ja tervishoiutöötajate kutseliit sõlmisid eile haiglate liiduga eellepingu, mille järgi on pooled kokku leppinud kollektiivlepingu tähtsamates tingimustes. Streik lõpeb täna.

Kokkuleppe kohaselt tõuseb alates 2013. aasta 1. märtsist hooldajate miinimumtunnitasu 23%, ödedel 17,5% ja arstidel 11%. Arstide ja ödede koormust vä-

hendatakse ambulatoorses töös 20% ja statsionaarses töös 16%, teatasid Eesti Tervishoiutöötajate Kutseliit ja Eesti Arstide Liit. Sellega võttis haiglate liit vastu läbirääkimiste käigus tervishoiutöötajate esitatud kompromissettepaneku. Lisaks nõustusid töötajad tingimuste jõustumise edasilükkamisega kahe kuu võrra.

Eelkõikuleppe sõlmimisel

osalesid riigikogu sotsiaalkomisjoni esimees Margus Tsahkna, sotsiaalminister Hanno Pevkur ja haigekassa juht Tanel Ross, kes lubasid, et tervishoiutöötajate koormuste vähendamiseks ja palgatõusuks vajalik raha tagatakse haigekassast ja riigieelarvest. Kui vajalikud otsused on tehtud, saab kollektiivlepingule alla kirjutada.

ARIPÄEV.EE

SOTSIAALMEEDIA

Facebooklased kui vabatahtlikud valged laborihiired.

Reegleid tuleb järgida

MARTA JAAKSON
marta.jaakson@aripaev.ee

Sotsiaalmeedia revolutsioon äriettevõtetes on paigutanud suure osa Eesti firmadest Facebooki, osalt kasutavad nad keskkonda turunduseks, ent ka turundusvõtete testimiseks - mis toimib ja mis mitte. Ettevõtteid, millele oma like'e on võimalik anda, leidub parfumeeriamütüjatest matusebüroodeni.

Lauri Siibold nimetab end turunduseksperdiks ja omab Facebookis lehekülge Dream On OÜ, mida ta ise "karvase kõhu naljaks" nimetab. "Eks ta selline katsepolügoon on, et vaadata erinevaid lahendusi, kuidas kõmumeedia peale hakkab," ütles ta. Siibold selgitas, et 95% inimestest sotsiaalmeedias ei adu üldse, kas ja kuidas nendega manipuleeritakse. "95% on sildikandjad, kes käivad mööda internetti ringi, saamata aru, mis neil seljas on, ja ülejäänud 5% on need, kes naeravad nende üle," jagas Siibold inimesed sotsiaalmeedia maastikul kahte gruppi.

Facebook on tema sõnul kõige kiirem keskkond, et katsetada nn geriljaturundust (väikesed turunduskulud ja tavatud lahendused - toim).

Kasutajad pealiskaudsed. Siibold katsetab ka ise Facebookis, ent selgitab, et inimesed, kes võtavad vaevaks vähegi süveneda, saavad aru, et keegi teeb nalja. "Vaata ja imesta, kui kaugemale on võimalik

1152

Eesti firmal on Facebookis **metrix.station.ee** andmeil fännilehed. Suurima fännihulgaga on meediafirmad **Postimees (86 646)** ja **SkyPlus (66 489)** ning **Forum Cinemas Kinoklubi (61 924)**.

”Loodetavasti läheb kontakti hind sedavõrd kõrgeks, et inimeste valimatu spämmimine ei tasu ennast ära.

internetiturunduse agentuuri DreamGrow asutaja Priit Kallas

Interneti-turundus üha olulisem

Tarbijakaitseameti sõnul on üks suur probleemvaldkond Facebookis alkoholi reklaamid - mängud-loosimised, kus pakutakse auhinnaks alkoholi. "Hiljuti turismi- ja reklaamitalitusesse tööle tulnud inimese üheks tööülesandeks on just sellistel kampaaniatel silma peal hoida," ütles tarbijakaitseameti kommunikatsiooniekspert Siiri Erala. Tema sõnul on tarbijakaitseameti vaatevälja sattunud ka auhinnakampaaniaid, mille puhul on tekkinud kahtlus, kas auhind on ikka välja loositud. "Selle aasta esimeses pooles kontrollisime taolisi sotsiaalmeedias toimunud kampaaniaid seitsmel korral. Enamikel juhtudel oli siiski kõik õige," ütles Erala.

Turundusettevõtted kuuluvad omakorda ettevõtjatele, et kui ettevõtte ei ole sotsiaalmeedias kliendi sõbrana esindatud, ei ole teda olemas, sest sõber on tarbijale midagi enam kui lihtsalt üks ettevõtte, mis midagi müüa tahab. Tehnoloogia arenguga korrelatsioonis mõjutab internet inimeste igapäevaelu ja tarbimisharjumusi järjest rohkem, kasutades vahendina kas juba klassikaks saanud lauarvutit või seadmeid kuni mobiiltelefonini välja.

ÕIGUS reisile sõita on meil selle riigikorra ajal kõigil juba olemas. Pööra tähelepanu, mida ja mis tingimustel sulle pakutakse, kas reisi või õigust reisile minna. Pane tähele järgmisel korral, kui sulle ulatatakse lipik, mille kohta see on, kui palju isikuandmeid tuleb sul vastu anda ja millise hinnaga.

FOTO: VEIKO TÖKMAN

sellega minna, mida inimesed on valmis tegema ilma süvenemata. Võitma reisi utopiasse või kuhu iganes. On valmis minema kuskile kolmandale lehele, kirjutama kommentaare või tegema midagi," rääkis Siibold. Tema sõnul võib seda ühest küljest pidada naljaks. "Aga teisest küljest vaatad, teed erinevaid katsetusi, milline sõnade järjestus töötab, mis punktid on välja toodud, ja hakkad kokku koguma," selgitas ta.

Siibold nentis, et ehkki Facebook on katsetamiseks hea keskkond, peab tuntumatel kaubamärkidel olema eetilise piir selgem, samuti peab kampaania olema konservatiivsem.

Internetiturunduse agentuuri DreamGrow asutaja Priit Kallas ütles, et suur osa Eesti ettevõteteid kasutab Facebooki turunduseks. Ta jagab Facebookis kasutatavad meetodid kolmeks: ettevõtte Facebooki leht ja suhtlus lehe jälgijatega, ettevõtte Facebooki lehel toimuvad tarbijamängud ja tehakse reklaami ning kolmandaks, reklaamitakse kontaktide loomiseks või selleks, et sealt edasi oma ettevõtte kodulehele suunata.

Tarbija jaoks meelelahutus? Kallase sõnul otsib iga normaalne turundaja uusi efektiivseid võimalusi ja katsetab pidevalt, kuidas sama raha eest paremaid tulemusi saada. "Kui mõni eraisik seda oma lõbuks teeb, siis on muidugi piiranguid palju vähem, sest see tegevus on mingis ulatuses kaetud sõnavabadusega," selgitas ta eraisiku ja ettevõtja erinevusi sotsiaalmeedias turundusvõtete katsetamisel.

Tarbijate jaoks peab Kallas taolisi katsetusi aga meelelahutuseks. "Aegade algusest on turundajad

meelelahutuse kõrvale reklaami näidanud. Kui seda korralikult teha, siis võimaldab turundus sotsiaalmeedias sihtida inimesi nii täpselt, et saad neile näidata just seda, mida nad tahavad. Selle ideaalini ei jõuta kunagi, loodetavasti läheb kontakti hind sedavõrd kõrgeks, et inimeste valimatu spämmimine ei tasu ennast ära," ütles ta.

Internetiturunduse eetikareeglid ja seadused ei erine internetivälise turunduse omadest. "Kehitavad samad põhimõtted mis mujalgi reklaamis. Andmekaitse seadus, reklaamiseadus ja võlaõiguse seadus kehtivad igal pool. Samuti toimib tarbijakaitse, neil on lausa oma kaebuste esitamise koht Facebookis, Dreamgrow' loodud. Ja siis on muidugi isiklik sisetunne," selgitas Kallas seda, millest turundaja juhendum peab.

Firmad ei adu nõudeid. Tarbijakaitseameti turismi- ja reklaamitalituse juhataja Katrin Malmi hinnangul on selles valdkonnas kõige suuremaks probleemiks see, et Facebookis ja teistes suhtlusvõrgustikes turundamise ja reklaamiga tegelevad ettevõtjad ei adu, et reklaamiseaduse sätted ning suhtlusvõrgustikele kehtestatud piirangud kehtivad ka neile. "Oleme Facebookis reklaami järelevalvet teinud ning selle käigus tähele pannud, et ettevõtjad tõepoolest ei suutu Facebooki nagu teistes reklaamikanalitesse. Ometi tuleb neil mõista, et Eesti ettevõtjalt Eesti tarbijatele suunatud Facebooki-reklaamile kehtivad ikkagi Eesti seadused koos kõikide erinõuetega ja piirangutega. Seega on meil Facebookis turundajatele üks selge soovitus: tutvuge reklaamiseadusega," pani Malm Facebookis pesitsevatele ettevõtjatele südamele.

Best Sales Äripäev

Psühholoogiakonverents

18. detsember

prof Voldemar Kolga:
Lapseks olemise kunst

10.00

Microsofti juht Rain Laane:
Kuidas tervislikult läbi kukkuda?

10.45

koolitaja Olga Meinson:
Inimlikkus müügis –
kui palju see maksab?

11.30

LÕUNA 12.15–13.15

Tavidi juht Alar Tamming:
Mis toimub meie ajus?

13.15

psühholoog Kristel Rannamees:
Unenäod,
kui alateadvuse autoportree

14.00

ENERGIAPAUS 14.45–15.15

meelerännakute treener Mikk Sarv:
Põlisrahvaste hingetarkus
tänapäevases ühiskonnas

15.15

uitaja Fred Jüssi: Vaikuse jõud

16.00

Info ja registreerimine:
www.bestsales.ee, e-post: aira.tammemae@aripaev.ee
telefonid: 667 0411 ja 502 5548

ÄRILAUSE

» Kalev Piirimägi: Midagi ei ole teha, kui tahad areneda, siis tuleb investeerida.

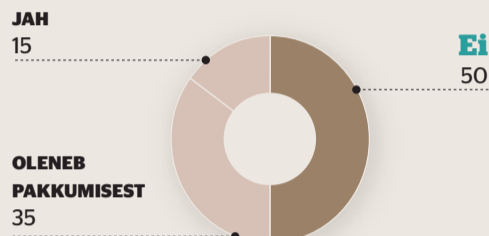
Võrumaa TOPis neljandal kohal olev OÜ Estelaxe tegevjuht Kalev Piirimägi märgib, et kogu teenitud kasum kulub investeerimiseks.

GALLUP

Eilne Äripäev kirjutas, et Eestis tegutsevad pangad astuvad samme hüpoteekvõlakirjade turu tekitamiseks, mis võib muuta soodsamaks fikseeritud intressiga laenuid ja sobida investeerimiseks pensionifondidele.

Kas ostaksid Eesti hüpoteekvõlakirju?

protsent vastanutest

OLENEB PAKKUMISEST
35

JAH
MARIS LAURI,
analüütik

Igal juhul on oluline see, mis on iga sellise tegevuse taga. Hüpoteekvõlakirjade puhul siis kinnisvara, mis tagatiseks on. Võib ju teha rämps võlakirju, mida nüüd kindlasti vaja pole, ja võib ka midagi kvaliteetset kokku saada. Seega peaksid reeglid olema väga selged ja mittepainutatavad.

Oluline on ka võlakirjade emiteerimise eesmärk. Kas soovitakse vabaneda pankade portfelis olevatest halvadest laenudest või hankida ressursi laenu andmiseks.

EI
AGO LAURI,
Kawe Kapitali portfellihaldur ja
juhatuselise liige

Hüpoteekvõlakirjade turg nõuab tekkimiseks piisavas mahus sarnaseid laene ja ettevõtmist toetavaid seadusi. Piisavalt mahtu, sest muidu ei tasu ettevõtmise ennast ära. Seadusi, sest fikseeritud intressiga hüpoteeklaenu puhul on eraldi vaja määrata, millistel tingimustel on laenuvõtjal võimalik laenu ennetähtaegselt tagasi maksta. Ma kardan, et Eesti hüpoteekvõlakirjaturg pole kauplejatele piisavalt likviidne.

LUGEJA ARVAB

» Sellest ju 2008. aasta kriis alguse saigi, et rämps laenuid pakendati ja nimetati kõrge tootlusega hüpoteekvõlakirjadeks. Mis edasi sai, teab igaüks.

Kommentaari artiklile "Eestisse võib tekkida pandikirjaturg"

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195,
(372) 667 0222,
faks: (372) 667 0265,
(372) 667 0165
Trükk AS Kroonpress
Toimetuse:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111,
faks: (372) 667 0265
Korrespondent Tartus
Vainu Rozental,
vainu.rozentala@aripaev.ee
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105,
faks: (372) 667 0200
**Seminariid, käsiraamatud,
Raamatuklubi ja infolehed:**
tel: (372) 667 0207,

faks: (372) 667 0290
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099,
faks: (372) 667 0300
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine
Ainult Äripäeva paberlehe tellija
saab lugeda Eesti parimat majanduslehte digiversiooni **Internetis, iPadis ja nutitelefonis.**
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Toimetuse võtab endale õiguse kirju ja kaastõid vajaduse korral lühendada. Toimetuse kaastõid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikud, poliitilised või religioosid teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehele sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

Tallinna Sadama nõukogu esimees Seli istub neljal toolil

Olen mõnes seltskonnas küsinud, mitmel toolil istub Tallinna Sadama nõukogu esimees Neinar Seli. Vastuseid eriti ei pead, inimesed kas ei tea või peavad teemat ebamugavaks. Kuid Tallinna Sadam on suuremaid maksumaksjale kuuluvaid äriühinguid ja on loomulik avalikult arutleda, kas ettevõtte juhtimises eksisteerib huvide konflikti risk või mitte.

Eesti riigi üks süsteemseid vigu seisneb selles, et Montesquieu' ja Locke'i sajanditevanused ideed võimude lahusest ei toimi piisaval määral. Tänapäevase demokraatia eeldus on võimude sisuline lahusus. Ilma võimude tegeliku lahuseta on pikaajaliselt elujõulist demokraatiat ja sellega lahutamatu seotud vaba ettevõtet raske ette kujutada. Vormiliselt on võimutandid ja -subjektid lahutatud, aga sisuliselt, näiteks isikute huvide tasandil erakondlike käsulinnide kaudu, paljudel juhtudel mitte. Paljud mäletavad, kuidas peaminister Andrus Ansip õpetas riigikogu kõnetoolist värsket rahvaesindajat Keit Pentust, kuidas riigikogulane ei tohi erakonnakaaslasest ministrit ebamugavate küsimustega tülitada.

Küsimus on põhimõtteline. Alljärgnev kirjeldab potentsiaalseid riske olukorras, kus võimutandid ehk võimukandjate huvid ei ole lahutatud. Sadamas ei peagi mõjuvõimuga kauplemise aga on loodud eeldused, et mõjuvõimu saab realiseerida. Mil määral on poliitilise korrupsiooni riskid tegelikkuses realiseerunud, seda ma siin hinnata ei taha. Vastavaid tõsikindlaid andmeid mul ei ole.

Siiski on alljärgneva induktiivse mõttekäigu eesmärk näidata mehhanisme, kuidas võimukandjate huvide mittelahusus taastoodab tänast poliitilist olukorda. Seega, olukord Tallinna Sadamas ei ole põhimõtteliselt õige. Küsimus ei ole üldse nõukogu esimehe isikus, kes on siin lihtsalt tuntud isikuna sobiv näide, vaid oluliselt laiem.

Tallinna Sadam on riigile kuuluv äriühing ning ideaalis peaks selle nõukogu liikmete ainus huvi olema ettevõtte igapäevase juhtimise strateegiline suunamine riiklikest ehk üldistest pikaajalistest eesmärkidest lähtudes. Mis huvid paistavad nõukogu esimehe puhul veel silma?

Esiteks, kauaaegne nõukogu esimees on pi-

KARLI LAMBOT
ACE Logistics Group ASI nõukogu esimees

» Jahimehed teavad, kuidas laskmisele minevaid metssigu söötmissaladel käima harjutatakse.

kajaline Reformierakonna poliitik. Viimasel ajal avalikest poliitilistest postidest eemale tõmbunud, kuid ikka mõjukas. Oma tegevuses sadamas peab ta silmas erakonna huve. Kaudne tunnistus selle kohta on aeg-ajalt avalikkusele näha olev IRLi ja Reformierakonna vastasseis nõukogus.

Teiseks, nõukogu esimees on mastaapne ettevõtja. Põhitegevusvaldkond: kinnisvara majandamine. Tallinna Sadam on Eesti suuremaid kinnisvaraomanikke ja on vähetõenäoline, et ettevõtja Neinar Seli ja nõukogu esimehe Neinar Seli kinnisvaraalasest ärihuvid mõnikord ei põrku.

Nüüd siis kolmas tool. Nõukogu esimees juhib sadama kodulehe andmetel sponsorluse komiteed, kus on abiks veel Veiko Tishler (IRL) ja Priit Paiste (Reformerakond). Kolmemeheline erakondlik sponsorluse komitee jagab aastas üle 300 000 euro EOK-le ning spordialaliitudele ja -projektidele. Sõltumatut järelevalvet rahajagamise üle ei saa eksisteerida, kuna Priit Paiste on samal ajal nõukogu auditikomitee esimees. 300 000 eurot on märkimisväärne võrreldes kultuurkapitali, EOKi ja teiste sarnaste eraldistega.

Teadaolevalt on Neinar Seli ammugi sihiks võtnud EOKi presidendiks saamise, kus valimisotsuse teevad olümpiakomitee liikmed, sh spordialaliitude juhid ehk siis nende organisatsioonide juhid, kellele mees on juba aastaid suuremeelse sponsorina raha jaganud. Vanad jahimehed teavad, kuidas laskmisele minevaid metssigu enne kartulite ja muu paremaga söötmissaladel käima harjutatakse.

Tegelikult on nõukogu esimehel ka neljas tool. Tallinna Sadama ärihuvide silmaspidaja positsioon. Ehk siis ideaalis ainuke.

Huvide konflikt. Muidugi on niisuguste olukordade lahendused sõnades lihtsad – et niivõrd erinevate huvidega inimesed ei saa sellistel tööpostidel olla. Küsimus ei ole üldse selles, et kas huvide konflikt realiseeritakse ja positsiooni kuritarvitatakse. Pole oluline, kas kaide ehitushanked või muud äriotsused on tehtud ausal viisil või mitte. Demokraatlikus riigis peaks nii ainuüksi tõenäoliste erinevate huvide puhul poliitiline kultuur välistama isikute niisuguste positsioonidele asumise, kus eksisteerib ainuüksi potentsiaalne huvide konflikt ja seega on loodud eeldused kuritarvitusteks. Kuidas niisugust poliitilist kultuuri saavutada, on muidugi igaüks.

REPLIIK

Asutamispriirang toetab maa-apteeke

Riigikogu otsus hakata tegelema apteekide asutamispriirangutega on arusaamatu. Ma ei ole näinud ühtegi analüüsi, mis veenvalt näitaks, et asutamispriirangud rikuvad isikute õigust tervise kaitsele. Ettevõtlusvabaduse asetamine kõrgemale isikute tervisest on kummaliline. Riigikohus leidis juba 2007. aastal, et piirangute vastuolu põhiseadusega puudub.

Järsud pöörded tervisehoiualal ilma igakülgse eelneva analüüsita on lubamatud. Vaja on veenduda, et muudatuse plussid ka miinused üles kaa-

ANTS NÕMPER
Raidla Lejns & Norcouisi partner

» Maal ei teki uusi apteekte seni, kuni juurdehindlused ei suurene.

luvad. Maa-apteekide säilimise kindlustamise reaalseid alternatiive pole keegi välja pakkunud. Selge on see, et maal uusi apteekte seni ei teki, kuni nende juurdehindlused ei suurene. Kõik ülejäänud on rahvale puru silma ajamine.

Kõige odavam meede. Maa-apteekide nõrgenemise põhjus on olnud liiga madal juurdehindlus ning apteekide varasem kuhjumine linnades. Tahame euroopalikku kvaliteeti ruumide, sortimendi, personali, teeninduse osas, aga seda

estiliku hinnaga. Ja tegelikult ei saa apteegid isegi seaduses ette nähtud tasu, vaid valitsus kehtestas seadusest madalama juurdehindluse. Madalate sisest juurdehindlused ei suurene. Kõik ülejäänud on rahvale puru silma ajamine.

Apteekide asutamispriirang linnades on kõige odavam meede tagada maa-apteekide ellujäämine.

37 REISIETTEVÖTET LEIDIS END MUSTAST NIMEKIRJAST. Mõõdunud laupäevaks tuli reisifirmadel esitada tarbijakaitseametile eelmise kvartali müügiaruanded, et amet saaks hinnata finantsseisu vastavust tarbijate ees võetud kohustustele.

PROKURATUUR UURIS TAVIDI ROLLI KAHTLASES KULLASKEEMIS. Põhja prokuratuur uurib läbi Eesti käinud suurejoonelist kul-

laari, kus suure noosi sai ka AS Tavid, kelle tegevust peab politsei moraalselt küsitavaks.

NAERAME REFORMI VÄLJA. Meil on täiesti ükskõik, mida te meist arvate, sest me oleme võimul ja kavatseme võimule ka jääda - on Reformierakonna sõnum oma valijatele ja kogu ühiskonnale. Me teame, et te teate, et me valetame.

TOIMETAJA VEERG

Jumal tänatud, et elektriturg avaneb lühiste saatel

Kas eestlased mõistavad, mida tähendab iga elanikku puudutav elektrituru avanemine? Päril täpselt aru ei saagi. Ühelt poolt justkui jah, sest näiteks enam kui 15 000 klienti olid kolmapäevaks sõlminud lepingu uuest aastast seniselt monopolilt energia ostmiseks. Lepingu sõlmimine ehk kohustuste võtmine viitab teadlikule tegevusele. Samuti teab majandusminister Juhan Partsi andmeil elektrituru avanemisest 92% Eesti elanikest.

Rabav hinnatõus. Samas on teadmine ja arusaamine kaks eri nähtust. Sellele viitab tõsiasi, et ehkki turu avanemisest ja tulevases hinnatõusust räägiti jõuliselt juba tänava aastal algusest, jõudis tegelik mõju kohale alles septembri lõpus, mil praegune monopol oma uued paketid ja nendega rahakotist kaduvad lisaeurod avalikkuse ette tõid. Rabav hinnatõus ja kasvavad kulutused tegevd abstraktse suuruse isiklikult mõõdetavaks.

Samuti fikseerisid praeguse monopoliga enam kui 5000 klient elektrihinna kolmeks aastaks ajaks, kui oma pakku-

RIVO SARAPIK
rubriigitoimetuse juht

”**Probleemide kaudu ongi muutused jõudnud inimeste teadvusse.**

mistega olid välja tulnud vaid kaks energiamütijat, kuigi avatud turul hakkab konkureerima ja klientide eest võitlema liigi poolsada ettevõtet.

Tõsi, mõni neist ei hakka-gi kõikide klientide napsamise pärast rabama, ent mõju hindadele, klienditeenindusele ning lepingutele on konkurent-sil siiski.

Samuti on tulemas uus elektrihind Estlink 2 näol Põhjamaadega, mis võib siin 2014. aastast hinda soodsamaks kujundada. Kas enda valikuvõimaluste oluline kitsendamine on teadlik valik? Turu

avanemiseks valmistumine pole olnud eeskujulik - oleme saanud näiteks teada, et probleem oli avanemiseks üliolulise andmelaoga, et praegune turuliider Eesti Energia kommuni-keerib avalikkusele ühelt poolt turu avanemise valmistatavast röömust ja teisalt püüab kunded enda külge aheldada. Saime ka teada, et klientidelt nõutavad trahvid ei ole seaduslikud.

Teadlik künde võidab. Pessimist vaataks eeltoodud kui ebaõnnestumiste rodu, mille pärast võiks olla piinlik ning otsida, kellele näpuga näidata ja keda vastutusele võtta.

Teisalt jälle tuleb kõik see 1. jaanuarist toimivate muutuste selgitamisele kasuks. Need panevad asjast rääkima ja probleemide rohkuse viitab muutuse suurusele ja olulisusele. Nende probleemide kaudu ongi tulevased muutused jõudnud inimeste teadvusse, mis aitab turu päriselt avanemisele. Teadlik künde saab tagada endale võimalikult soodsa hinna, samuti ära hoida probleeme nii endale kui ka teistele uuele korrale üleminekul.

Äriteenused

reklaam

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

raamatupidaja.ee

9. novembril
Radisson Blu Hotel Olümpias

Lemmiklektori loeng:

MARKO SAAG,
Advokaadibüroo Glimstedt advokaat

Püsiva tegevuskoha tekkimine teises riigis ning sellega kaasnevad maksukohustused

Püsiva tegevuskoha tekkimine teises riigis on ilmselgelt üks tõsisemaid maksuriske piiriüleises tegevuses. Kui ettevõtjal tekib teises riigis püsiv tegevuskoht, kuulub sellele püsivale tegevuskohale omistatav kasum seal riigis maksustamisele. Seega on oluline mõista, et millal tekib püsiv tegevuskoht teises riigis ning saada aru sellest, et kuidas arvutada välja püsivale tegevuskohale omistatavat kasumit.

Käsitlemisele tulevad teemad:

- Mida loetakse püsivaks tegevuskohaks?
- Millal tekib püsiv tegevuskoht teises riigis?
- Kuidas arvutada püsivale tegevuskohale omistatav kasum?
- Millised on püsiva tegevuskohaga seotud maksuriskid?

Radisson BLU
HOTEL OLYMPIA, TALLINN

Loengu soodushind kuni 02.11.2012 registreerudes 159 eurot (+km), hiljem 199 eurot (+km). Lisainfo ja registreerimine telefonil **667 0411** või www.raamatupidaja.ee

VASTUKAJA

Jõukal mehel on rikas naine

Eestis on kahtlemata probleemiks naiste alaeindatus tippjuhtide hulgas. Seega võib nõustuda Äripäeva väitega Rikaste TOP 500 artiklis "Raha on Eestis meeste käes", et meeste käsutada on rohkem raha kui naistel. Hinnates netovara tuleks aga üldiselt eeldada, et rikka mehe naine on rikas naine. Vara suuruse kindlaksmääramisel ei saa lähtuda ainuüksi omanikukandest äriregistris või kinnistusraamatus. Tuleb vaadata üle abieluvararegister ning unustada eelarvamus, nagu oleksid jõukad naised vaid lesed, pärijad või tankistid.

Ühine vara. Rikaste meeste vara on abikaasade ühine vara. Äripäev ei kasuta oma rikaste TOPi koostamise meetodikas ühisvara-lahusvara mõõdet, kuid nii ei ole ka võimalik teha ennatlikku järeldust rikkuse jagunemise kohta meeste ja naiste vahel. Vastavalt perekonnaseadusele on abielu kestel omandatud vara poolte ühisvara. Ühe abikaasa nimele registreeritud kinnistud, äriühingute osad ja aktsiad kuuluvad vararühmise vararežiimi korral

HELEN HÄÄL
Concordia perekonnaõiguse advokaat

”**Vastavalt perekonnaseadusele on abielu kestel omandatud vara poolte ühisvara.**

poolte ühisvara koosseisu. Äriühingu otsused vajavad naise nõusolekut.

Eestis on kahjuks levinud ekslik praktika, kus äriühingu otsuste üle hääletamine ühisvarasse kuuluvate osade ja aktsiatega toimub vastavalt sellele, kes on kantud osanike/aktsionäride nimekirja. Osahinguga osa, nagu muugi abielu kestel omandatud vara, kuulub eelduslikult abikaasade ühisvara hulka. Seejuures ei oma tähtsust osanike nimekirja kanne

ega osa ühisvaras olemisest osahingule teatamine. Osa ühis- sed omajad võivad teostada osaga seotud õigusi üksnes ühiselt. Kui osanike koosolekul osaleb ja hääletab üksnes abikaasa ega esinda seejuures teist abikaasat või kui teist abikaasat ei esinda muu isik, peab osahing arvestama, et hääletamiseks ei piisa üksnes ühe abikaasa tahteavaldusest, vaid hääle kehtivuseks on vaja mõlema tahteavaldust.

Ühised õigused. Osa ühis- sel omajal on õigus nõuda enda kandmist osanike nimekirja ehk osa ühise kuuluvuse avalikustamist. Abikaasad võivad ühisvarasse kuuluvast osast tulenevaid õigusi teostada üksnes ühiselt isegi juhul, kui osanike koosoleku toimumisest teatati vaid ühele neist. See ei välista aga abikaasade üksteise volitamist osanikuõiguste teostamiseks või ühise esindaja nimetamist. Muul juhul, kui abikaasad ei ole sõlminud abieluvaralepingut ühisvara valitsemise õiguse ühele abikaasale andmise kohta, peavad abikaasad üldjuhul ühisvaraga seotud õigusi ja kohustusi teostama ühiselt.

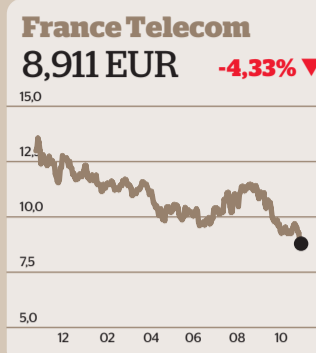
TÕUSJA

Unileveri aktsia tõusis, kuna ettevõtte käive ületas ootuseid.

LANGEJA

France Telecom kärbib dividendi ja see investoritele ei meeldinud.

ÄRIPÄEV 26. oktoober 2012

toimetaja Fredy-Edwin Esse, tel 667 0171, e-post fredy-edwin.esse@aripaev.ee

SEB tegevdirektor Annika Falkengren hoiatas, et kuigi Põhjamaade majandused olnud seni üsna tugevad, ei pääse ka nemad globaalsete sündmuste mõjust. FOTO: MAJA SUSLIN/SCANPIX

PANGANDUS

Rootsi pangad välgutavad muskleid.

Prisked kasumid ja tugevad kapitalinõuded

FREDY-EDWIN ESSE
fredy-edwin.esse@aripaev.ee

Olukorras, kus ülejäänud Euroopa pankadest on alles jäämas vaid kunagise hiilguse hale vari, suudavad Rootsi pangad enda tulusid, kasumeid ja kapitalinõudeid suurendada, hoides samal ajal kulud rangelt kontrolli all.

Viimasena Rootsi suurest nelikust (Nordea Bank, Swedbank, SEB, Svenska Handelsbanken) teatas eile enda kolmanda kvartali majandustulemused riigi kolmas ning Baltimaade suuruselt teine pank SEB. Ühtlasi võivad nii eestlased kui ka rootslased rõõmustada, sest raha hoidmiseks turvalisemat valikut ilmselt mitme tuhande kilomeetri raadiuses ei ole.

Karmid nõuded. Just tugevad kapitalinõuded, mis on kaugelt üle nõutava taseme täidetud, on see, mis Rootsi panku teistest Euroopa konkurentidest eristab. Teises kvartalis olid Euroopa kolm kõige paremini kapitaliseeritud pank Rootsist – Svenska Handelsbanken, Swedbank ja SEB – ning kolmandas kvartalis ilmselt pingerivis muutusi ei tule.

Handelsbanken omab 17,9% juures kõige kõrgemat esimese taseme põhi-omavahendite (core Tier 1) suurus. Swedbank on septembri lõpu seisuga teine 17,3%ga. SEB-1 oli kolmanda kvartali lõpus core Tier 1 16,5% ning 12,2%ga oli suurest nelikust kõige nõrgem Nordea. Nagu kõrvalole-

3,25

miljardit Rootsi krooni puhaskasumit teenis kolmandas kvartalis Svenska Handelsbanken, mis on firma ajaloo parim kvartal.

vast tabelist näha, siis on pangad on sellele nõudele suurt rõhku pannud ning buumiajaga võrreldes ollakse näitajat kasvatatud kolm korda.

Rootsi pangandussektor on riigi majandusest neli korda suurem, mistõttu nõuab valitsus pankadelt esimese taseme põhi-omavahendite suurus riskiga kaalutud varadest vähemalt 10% alates järgmisest aastast ja 12% alates 2015. aastast. Mõistagi pole need numbrid ühelegi Rootsi suurpangale väljakutsuvad.

Võrdluseks on Basel III kapitalireeglite all nõutav määr kõigest 7%, samas kui Euroopa Pangandusjärelvalve Asutus on osale pankadele kehtestanud ajutise 9% määra.

On ka muresid, kui optimism säilib. Bloomberg TV-le antud intervjuus ütles Swedbanki tegevdirektor Michael Wolff, et Rootsis peavadki olema rangemad nõuded, sest tegu on väikese ja välisteguritest sõltuva majandusega. "Uute kapitalireeglite valguses oleks adekvaatne esimese taseme põhi-omavahendite suurus Swedbankile 13,5–14%," lisas Wolff.

Kui SEB kolmas kvartal vastas ootustele ning Nordea jäi prognoosidele alla, siis Swedbank ja Handelsbanken särasid enda tulemustega. Neist viimane ehk Handelsbanken tegi 3,25 miljardi Rootsi kroonise (375 miljonit eurot) puhaskasumiga firma ajaloo parima kvartali. Positiivse sõnumiga investoritele tuli Swedbank, kes teatas priskest kasumist ja ütles, et jagab ilmselt täiendavat kapitali ehk siis raha investoritele.

Samas pole kõik ideaalne ka Rootsi pankadel. Sarnaselt teiste Euroopa konkurentidega on kõigi nelja suurimaks väljakutseks osutunud tulu-

de suurendamine, sest keskpangad on majanduse elavdamiseks alandanud baasintressimäärasid. Lisaks on senisest nõrgem nõudlus aktsiatele vähendamas pankade aktsiamaaklerite ja nõustamisteenuste tulu.

Vastupidiselt suurele hulga analüütikutele olen endiselt Rootsi pankade suhtes positiivselt meelestatud. Olen ligi kaks aastat olnud SEB aktsionär, kuna soovisin toona pangandussektoris investeerida, olin kindel Rootsi pankade paremas võimekuses võrreldes teiste pankadega.

Isegi kui Rootsi tõstab eluasemelaenude riskitasemeid, siis kõigi kolme panga, v.a Nordea, esimese taseme põhi-omavahendite suurus peaks mugavalt ületama valitsuse nõutavat 10% piiri. Samuti on pangad saanud väga hästi hakkama kulude juhtimisega ning näiteks Swedbank ütles, et 2013. aasta kulud tulevad väiksemad kui sel aastal.

Kindlustunne loeb. Võib-olla pole praegu just parim aeg aktsiate soetamiseks, sest keskmiste hinnasihtidega võrreldes on vähe tõusuruumi – SEB 2,2%, Handelsbanken 3,7%, Swedbank 8,4%, Nordea 17%.

Kes aga soovib ilmtingimata panustada pangandussektoris, siis kasvuaktsiat ei tasu Rootsist otsida, kuid suuri kaotusi ei pea samuti kartma. Seni, kuni ülejäänud Euroopa pangandus on põlvili (Santander teatas eile 94% kukkunud kolmanda kvartali kasumist), liigub rohkem raha Põhjamaadesse ning lisab tugevust ka sealsele pangandussektorile, sest ebakindlatel aegadel pakub Rootsi investorile sama palju kindlustunnet nagu kolmepunkti turvavöö ja õhupadi.

Rootsis peavadki olema rangemad nõuded, sest tegu on väikese ja välisteguritest sõltuva majandusega.

Swedbank AB tegevdirektor Michael Wolff

4%

vähenes ABB III kvartali kasum aastaga, ulatudes 759 mln dollarini võrreldes analüütikute oodatud 738,2 mln dollariga. Šveitsi ettevõtte tellimused vähenesid viis protsenti, 9,3 miljardile dollarile

ELEKTER

Elektri hind on aktsiaturgudest tunduvalt püsimatum.

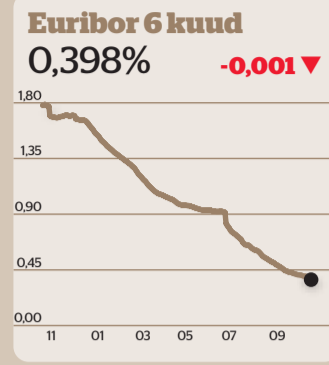
VALUUTA

Euroala kriis kogub tuure, euro langeb.

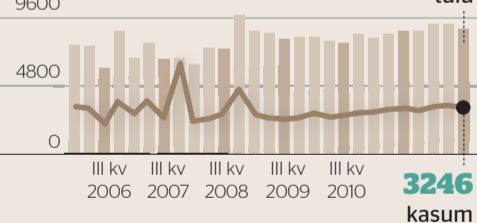
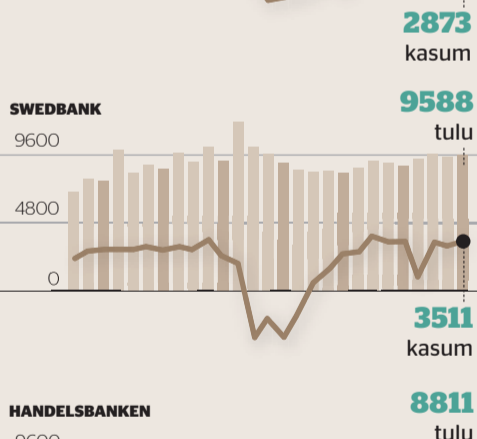
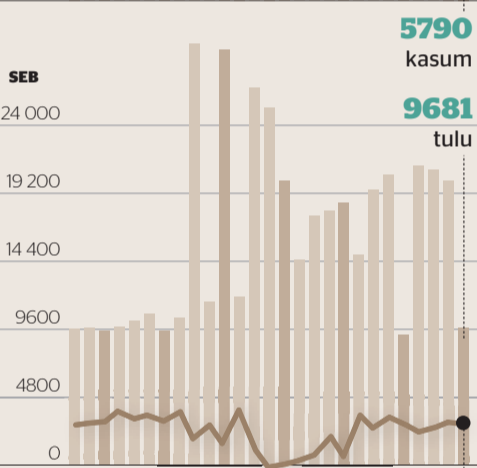
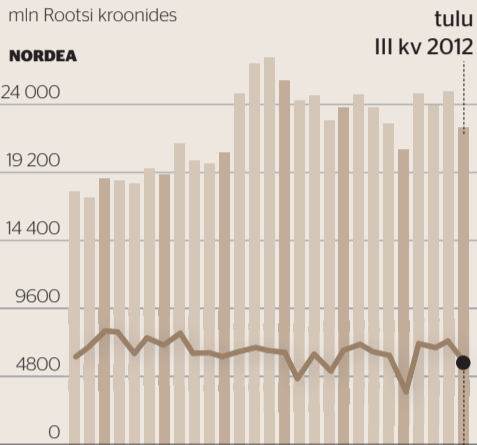
INTRESS

Euroopa Keskpanka baasintressimäärade langetamine surub Euribori alla.

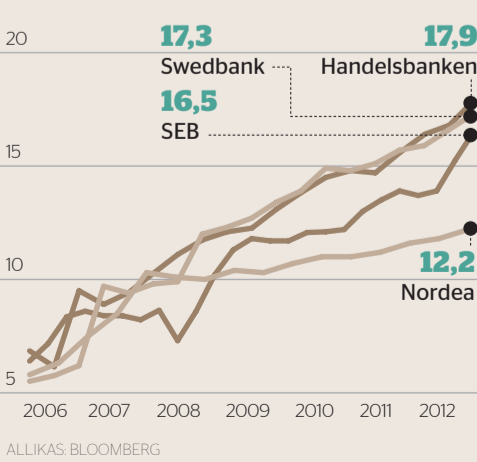

Tulemused

Pangad hädas tulu kasvatamisega

Võrdlus
Kapitalinõuded on teinud tugeva hüppe paremuse poole
pankade esimese taseme põhi-omavahendite suurus, %

RAHA

Kommertsbankade intressitooted

pank	jooksev hoisus %		tähtajaline hoisus %								
	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijägil	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa
Sampo Pank****	0,01	0,01**	0,01	0,10	0,20	0,35	0,40	0,50	Kontakteeruge pangaga	65/300(4)	
Swedbank***	0,01 (7)	-	-	-	0,06	0,16	0,26	0,36	0,46	0,56	190
Swedbank**	0,01 (7)	-	0,05	0,05	0,10	0,20	0,30	0,40	0,50	0,60	6000
Tallinna Äripank	-	0,05	0,15	0,20	0,40	0,60	0,90	1,20	1,30	-	200
Tallinna Äripank (3)	-	0,05	0,35	0,40	0,60	0,85	1,15	1,50	1,60	-	200
Nordea Pank	0,10	-	0,15	0,20	0,25	0,55	0,65	0,80	-	-	320
Citadele Pank	-	-	0,10	-	0,40	0,60	0,70	1,30	1,40	1,60	150
Versobank	0,05	0,10	0,70	0,80	0,90	1,20	1,40	1,60	1,90	2,40	350
DNB	0,25 (7)	-	0,50	-	0,70	0,90	1,05	1,20	1,30	1,40	300
UniCredit Bank	0,10 (9)	-	0,60	0,70	0,75	0,90	1,15	1,40	-	-	300/3000(9)
SEB	0,01	0,01	0,05	0,07	0,10	0,25	0,40	0,70	0,95	1,20	100***
LHV Pank	0,20 (10)	-	0,70	0,80	0,90	1,20	1,20	-	-	-	500
Krediidipank	-	0,01	0,15	0,25	0,30	0,55	0,75	1,00	1,20	1,20	100/200(4)
BIGBANK	-	-	0,30	0,35	0,40	0,60	0,60	1,30	1,70	2,00	300-1500
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,60	0,60	1,30	1,70	2,00	1500-30 000
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,65	0,65	1,35	1,75	2,05	üle 30 000

pank	tähtajaline hoisus %, USD						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Sampo Pank	0,15	0,25	0,25	0,55	0,60	0,75	-
Swedbank	-	-	0,15	0,35	0,55	0,80	250
Swedbank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,60	0,80	8400
Tallinna Äripank	0,15	0,25	0,35	0,65	0,80	0,95	200
Citadele Pank	0,20	-	0,40	0,70	1,20	1,40	200
Versobank	0,40	0,50	0,70	1,00	1,20	1,50	500
DNB	0,25	-	0,35	0,60	0,90	1,20	300
UniCredit Bank	0,25	0,30	0,35	0,50	0,70	1,00	300/3000(9)
SEB	0,05	0,05	0,10	0,35	0,55	0,70	200
LHV Pank	0,40	0,50	0,70	0,90	1,10	1,20	700
Krediidipank	0,15	0,20	0,30	0,55	0,70	0,90	100/200(4)

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad * maks 1999 eurot ** juridiline isik ***avades tähtajalise hoise internetipangas, on intressimäär kuni 0,10% kõrgem (3) personaalpank, klientidele (4) kontorisis (6) internetipanga tähtajalistele hoistele (7) päevalõpu kontojärgilt, (9) juridilisele isikule/ eraisikule (10) LHV Pangal minimaalselt jäägil **** 2- ja 3aastaste hoistele intressimäärade tutvumiseks kontakteeruge pangaga

Pankade kontaktandmed

SEB Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 5100
SWEDBANK Liivalaia 8, Tallinn, tel (24h) 631 0310, e-post: info@swedbank.ee
TALLINNA ÄRIPANK Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8088, faks 668 8089
NORDEA PANK Liivalaia 45/47, Tallinn, tel 628 3300, faks 628 3201
 e-post: tallinn@nordea.com
SAMPO PANK Narva mnt 11, Tallinn, tel (24h) 680 0800, e-post: info@sampo-pank.ee,
CITADELE PANK Roosikrantsi 2, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee
BIGBANK Rütüli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee
VERSOBANK Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
BANK DNB Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
AS UNICREDIT BANK EESTI FILIAAL Liivalaia 13, Tallinn, tel 668 8300, www.unicreditbank.ee, e-post: kliendiinfo@unicreditgroup.ee
LHV PANK Tartu mnt. 2, tel. 680 0400, fax 680 0402, e-post: lhv@lhv.ee, www.lhv.ee
EESTI KREDIIDIPANK Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037

VALUUTA

Euroopa Keskpank

EUR/SEK ▲
8,6883

EUR/RUB ▼
40,5850

Austraalia dollar	AUD	1,2510	Rumeenia leu	RON	4,5660
Bulgaaria leev	BGN	1,9558	Rootsi kroon	SEK	8,6883
Hiina jüaan	CNY	8,1102	Singapuri dollar	SGD	1,5845
Hongkongi dollar	HKD	10,0701	Suurbritannia nael	GBP	0,8049
India ruupia	INR	69,6100	Šveitsi frank	CHF	1,2097
Jaapani jeen	JPY	104,1500	Taani kroon	DKK	7,4588
Kanada dollar	CAD	1,2884	Tai baat	THB	39,8760
Korea won	KRW	1425,3700	Tšehhi kroon	CZK	24,9010
Leedu lilt	LTL	3,4528	Türgi liir	TRY	2,3369
Läti lilt	LVL	0,6961	Ungari forint	HUF	279,7200
Norra kroon	NOK	7,4615	USA dollar	USD	1,2993
Poola zlott	PLN	4,1400	Venemaa rubla	RUB	40,5850

BÖRSIKAUBAD

Kütused 25.10

Nafta IPE, bbl	108,73
Nafta NYMEX, bbl	86,33
Mootoribensiin, t	944,00
Diislikütus, t	1002,25
Kerge kütteõli, t	965,25
Masuut (1% väävel), t	623,50
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,427

Põllumajandus 25.10

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, UsC/nael	160,50
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	547,00
Kakao NYBOT, USD/t	2412,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	207,50
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	487,25

Värvilised metallid 24.10

USD/t	
Alumiinium LME	1933
Vask LME	7859,5
Plii LME	2016
Nikkel LME	16305
Tina LME	20300
Tsinki LME	1855

Väärismetallid 25.10

USD/unts, unts = 31,1035 g	
Kuld COMEX	1714,70
Plaatina NYMEX	1573,25
Pallaadium NYMEX	605,00
Höbe COMEX	32,13

reklaam

BÖRS

Tallinn 25.10

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,710	-4,47	4 268	-	-13,0%	0,36	0,0%
Baltika	0,530	-1,67	4 562	-	-41,9%	2,18	0,0%
Ekspress Grupp	1,020	-2,86	240	28,4	2,7%	0,77	0,0%
Harju Elekter	2,340	-0,85	4 690	10,9	8,4%	0,92	3,0%
Järvevanna	0,465	0,00	0	-	-0,1%	0,56	0,0%
Merko Ehitus	5,700	-1,72	4 934	-	-4,3%	0,91	0
Nordecon	1,120	-0,88	656	-	-8,8%	1,24	0,0%
Olympic EG	1,530	-1,29	105 335	11,8	25,0%	2,97	6,5%
Premia Foods	0,656	-1,94	2 000	590,1	0,1%	0,64	16,8%
Silvano FG	3,140	-0,32	20 808	11,9	18,1%	2,15	0
Tallink Grupp	0,673	-1,90	10 062	8,4	7,7%	0,64	0,0%
Tin Kaubamaja	5,530	-1,78	172 898	10,5	16,4%	1,72	6,3%
Tallinna Vesi	8,860	-0,23	18 031	9,1	28,2%	2,56	9,5%
Trigon PD	0,300	0,00	0	-	-75,6%	0,59	0,0%
Skano Group	1,280	-2,29	154	2,9	26,6%	0,76	0

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kuu on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal

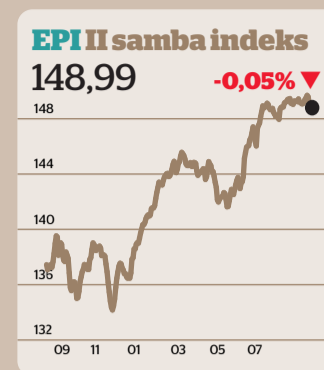
Vilnius 25.10

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,1	0,48	-	3,5	5,1
City Service	1,780	0,56	6,9	1,1	12,9
Invalda	2,190	0,46	-	1,0	-
Linus Agro	0,560	0,00	3,5	1,2	-
Snaige	0,528	0,00	-	2,0	-
TEO LT (Telekomas)	0,678	-0,29	11,3	1,9	8,5

Helsingi 25.10

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Elisa Comm.	16,58	0,06	12,0	3,3	7,8
Finnair	2,08	0,00	-	0,4	-
Fortum	14,13	-1,26	10,2	1,3	-
Neste Oil	10,04	0,20	-	1,1	3,5
Nokia	2,04	0,99	-	1,0	9,8
PKC Group	13,49	-0,44	10,6	1,8	4,4
Stockmann	15,02	-0,79	22,0	1,3	3,3
Stora Enso	4,86	-1,94	12,1	0,7	-
UPM Kymmene	8,30	-6,53	12,9	0,6	7,2
YIT	15,13	0,27	13,9	2,1	4,6

sekretar.ee
Aeg Sinu kasuks! Siin iga kell.

ÄRIPÄEV 26. oktoober 2012
toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

Peaga töötaja

Äripäeva teemaveebide osakond otsib seoses uue saidi avamisega ettevõtlikku

põllumajandus.ee toimetajat,

kelle ülesanne kirjutada valdkonnas kordaminevaid uudiseid ning korraldada seminare ja aastakonverentse. Teemaveebid on Äripäeva kiiresti kasvav osakond, kuhu peale põllumajanduse saidi kuuluvad best-marketing.ee, bestsales.ee, logistikauudised.ee, ehitusuudised.ee, tootusuudised.ee, raamatupidaja.ee, sekretar.ee, ituudised.ee ja kaubandus.ee.

Tulevased tööülesanded:

- uudiste otsimine ja kirjutamine loodavas saiti põllumajandus.ee
- saidi tegevuse haldamine ja arendamine
- külastuste organiseerimine ettevõttesse
- ideede leidmine sündmuste korraldamiseks ja oma projektide juhtimine
- läbirääkimiste pidamine koostööpartnerite, toetajate ja reklaamipartneritega

Tulevaselt kolleegilt eeldame:

- huvi põllumajandusvaldkonna vastu
- soovi kirjutada
- projektijuhtimise oskust
- sõbralikku koostööstiili
- ettevõtlikkust ideede leidmiseks ja rakendamiseks
- tähtaegade austamist

Pakume:

- liikuvat, põnevat ja väärtust loovat tööd
- toredaid ja toetavaid kolleege
- loomingulisust ja iseseisvust
- osalist kodus töötamise võimalust
- täienduskoolitusi

Ajakirjanduslik töökogemus ei ole oluline, kuid eeldame huvi kirjutamise vastu.

Tööle asumise aeg: esimesel võimalusel

Palun saada oma soovivaldus aadressil egle.raadik@aripaev.ee hiljemalt **31. oktoobriks**. Lisaküsimused on oodatud samal aadressil või telefonil 56 489 863, Egle Raadik-Gonchev, teemaveebide osakonna juht.

Äripäev

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

24.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	3,15	3,26	3,19	-	16,77	13,63	11,35	-	12 741 825
Avaroni Privaatportfell B, EUR	12,91	12,91	12,91	-	9,70	8,28	19,70	-	4 484 329
Avaron Ida-Euroopa Vöklirjafond A, EUR	10,19	10,19	10,19	-	-	-	-	-	4 404 708

Compensa Life

23.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,22	-	12,00	7,30	9,00	0,50	4 765 661
Vöklirjafortell, EUR	-	-	11,71	-	5,90	7,00	5,30	-	467 035

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 30.09.2012. Vöklirjafortelli mahu info on antud seisuga 28.09.2012.

Danske Capital AS

24.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Sampo Pension 25, EUR	0,94	0,95	0,95	1,06	7,62	7,97	4,06	1,69	10 366 641
Sampo Pension 50, EUR	1,08	1,09	1,09	1,54	7,98	8,46	3,98	0,85	139 284 771
Sampo Pension Intress, EUR	0,86	0,87	0,87	0,68	6,68	6,92	3,90	3,38	3 154 089
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension 100 Pluss, EUR	1,34	1,37	1,35	8,09	10,36	11,64	6,95	1,61	2 801 451
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension Intress Pluss, EUR	0,75	0,77	0,76	2,97	7,54	7,59	3,57	0,00	146 349

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

ERGO Funds

24.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,91	0,92	0,92	0,01	4,83	4,94	4,05	4,23	8 305 452,89
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	1,07	1,08	1,08	1,96	7,74	7,25	4,63	-0,11	37 618 461,09
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,60	0,60	0,60	-	5,57	5,00	-	-	1 269 934,14
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,82	0,84	0,83	2,12	9,08	9,78	-	-	462 218,17
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,86	0,87	0,86	2,86	9,78	10,44	-	-	505 464,80
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,80	0,82	0,81	3,86	7,99	7,96	-	-	518 691,53

LHV Varahaldus

24.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,32	1,34	1,34	2,07	11,66	7,83	6,50	3,04	136 729 759
Pensionifond M, EUR	1,07	1,08	1,08	1,37	10,16	7,65	6,26	5,07	21 056 290
Pensionifond S, EUR	1,15	1,16	1,16	0,81	7,89	6,99	5,85	7,39	31 575 666
Pensionifond XL, EUR	1,12	1,13	1,13	2,26	11,91	7,47	5,82	2,65	33 226 342
Pensionifond XS, EUR	1,07	1,08	1,08	0,74	8,09	7,45	6,24	7,09	7 578 663
Täiendav Pensionifond, EUR	1,24	1,25	1,25	8,13	12,20	8,88	6,42	0,55	4 209 736
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	8,05	8,13	8,13	13,62	11,21	13,44	6,42	-	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	5,14	5,20	5,20	13,68	11,21	13,42	6,41	-	3 769 195
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	7,69	7,77	7,77	15,19	7,00	-0,06	0,14	-6,50	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	4,91	4,96	4,96	15,19	6,98	-0,08	0,14	-	1 238 583

Nordea Pensions Estonia

24.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,89	0,90	0,90	2,28	8,62	10,26	5,28	0	43 094 983,26
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,72	0,73	0,73	2,96	9,4	11,57	0	0	4 606 084,08
Nordea Pensionifond B, EUR	0,87	0,88	0,88	1,53	8,69	9,88	4,92	0	9 679 626,70
Nordea Pensionifond C, EUR	0,81	0,82	0,82	0,80	5,86	7,05	3,83	0	1 839 077,88
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,04	1,07	1,05	12,47	9,8	13	6,75	0	2 776 530,98
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,69	0,71	0,70	0,00	7,12	8,31	0	0	438 191,94

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5-58, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@sampopank.ee, www.danskecapital.ee, www.sampopank.ee
ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee
AS GA FUND MANAGEMENT Roosikrantsi 11,

Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealstate.com
LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
NORDEA PENSIONS ESTONIA AS Liivalaia

45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
TRIGON FUNDS Viru väljak 2, Metro Plaza 5, korrus, Tallinn 10 111, tel 667 9200, faks 667 9201, fond@trigon.ee, www.trn.ee
AS SEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
SEB BANK INVESTEERIMISFONDID AS Liivalaia 8, Tallinn 15038, tel 631 1606, faks 631 1636, funds@swedbank.ee, www.swedbank.ee/fondid

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensalife.ee, www.compensalife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

VERSOBANK AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
SAMPO PANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB ENSKILDA EQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee
SWEDBANK AS Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 631 0410

UUED KLIENDID -
online infopank Agent
tunneb Eesti ettevõtjaid
ja aitab leida uusi kliente

Agent teab!

Isikliku Agendi tellimiseks võta ühendust!

agent.aripaev.ee **agent** 667 0007
Äripäeva infopank

94%

vähenes Hispaania suurima panga Banco Santanderi kolmanda kvartali kasum aastaga. Kasumiks tuli 100 miljonit eurot, analüütikud ootasid 1,21 miljardi eurost kasumit.

Sven Kuning: Oleme esitanud finantsinspeksioonile taotluse fondi likvideerimisloa saamiseks ja teavitanud sellest fondi praeguseid investoreid.

SEB on likvideerimas 2,5 miljoni eurose mahuga SEB Geneerilise Farmaatsia fondi.

FONDID

reklaam

Mandatum Life 24.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	112,55	111,99	111,99	-	6,56	7,83	-	-	-
Konservatiivne, EUR	109,53	108,45	108,45	-	3,15	4,89	-	-	-
Tasakaalustatud, EUR	108,55	106,95	106,95	-	1,28	3,28	-	-	-
Progressiivne, EUR	102,88	100,87	100,87	-	-1,31	1,15	-	-	-
Agressiivne, EUR	107,09	104,99	104,99	-	-0,80	1,68	-	-	-
Investeeringusportfellid:									
Mandatum Life Fixed Income, EUR	137,51	136,83	136,83	-	7,50	8,94	5,80	-	-
Mandatum Life Global Food, EUR	119,16	116,83	116,83	-	-8,93	-8,57	3,58	-	-
Mandatum Life Emerging Opportunities, EUR	106,22	104,14	104,14	-	6,71	6,94	-	-	-
Mandatum Life Global Equity, EUR	134,17	131,54	131,54	-	1,25	4,38	2,40	-	-
Mandatum Life Europe Equity, EUR	150,78	147,82	147,82	-	9,23	10,07	3,06	-	-

Swedbank Investeeringufondid AS 24.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EUR	0,79	0,80	0,80	2,27	5,72	6,45	3,86	1,20	39 122 030,03
Pensionifond K2, EUR	0,86	0,87	0,87	3,77	7,80	8,36	5,01	-0,79	149 590 106,25
Pensionifond K3, EUR	0,99	1,00	1,00	6,83	9,12	10,25	6,22	-1,93	373 651 329,19
Pensionifond K4, EUR	0,72	0,73	0,73	11,57	10,26	12,02	-	-	24 470 276,03
Pensionifond V1, EUR	1,14	1,16	1,15	4,28	8,56	9,50	5,49	-2,09	9 033 921,49
Pensionifond V2, EUR	0,87	0,89	0,88	8,34	9,40	10,55	6,18	-4,53	16 361 661,54
Pensionifond V3, EUR	0,99	1,01	1,00	14,17	9,84	11,68	5,93	-8,12	31 728 851,62
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	3,85	3,95	3,89	22,87	0,76	-5,17	-2,25	-17,66	5 920 944,07
Ida-Euroopa Aktsiafond, EUR	7,80	8,00	7,88	24,70	29,40	15,40	1,50	-22,96	25 941 335,38
Ida-Euroopa Kinnisvara Af, EUR	3,04	3,12	3,07	23,72	18,03	6,35	-7,74	-28,69	7 208 339,06
Fondifond 100, EUR	9,21	9,44	9,30	17,02	11,25	13,50	5,57	-7,56	60 135 991,39
Fondifond 30, EUR	10,69	10,96	10,80	5,94	9,76	11,30	4,54	-1,09	14 033 921,91
Fondifond 60, EUR	10,08	10,34	10,19	10,53	10,72	12,62	5,39	-4,07	50 456 315,83
Venemaa Aktsiafond, EUR	14,86	15,23	15,01	25,43	14,86	11,13	6,21	-10,26	51 057 287,27

ASSEB Varahaldus 24.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiiline Pf, EUR	0,702	0,709	0,709	2,98	5,82	7,93	-	-	7 669 558,38
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,896	0,905	0,905	0,87	4,98	5,71	4,22	4,45	51 084 425,27
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,809	0,818	0,818	1,02	3,47	4,79	2,99	-	11 240 553,24
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,928	0,938	0,938	1,69	5,27	6,14	3,38	-3,10	256 404 401,15
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,868	0,886	0,877	13,29	9,58	12,07	5,41	-6,01	12 949 521,59
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,112	1,134	1,123	3,90	4,92	5,94	3,46	-1,81	10 001 788,00
SEB Aktiivne Fondifond A, EUR	6,763	6,900	6,831	11,360	9,910	14,630	5,470	-8,210	4 050 392,00
SEB Dünaamiline Fondifond A, EUR	8,161	8,326	8,244	7,920	8,810	12,060	4,400	-5,800	6 063 804,00
SEB Tasakaalukas Fondifond A, EUR	10,430	10,640	10,535	3,720	9,370	10,820	4,950	-0,040	1 085 933,00
SEB Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	12,866	12,866	12,866	5,420	16,990	16,730	9,070	4,730	64 117 567,00
SEB Geneerilise Farmaatsia Fond A, EUR	9,290	9,383	9,290	13,070	9,640	9,540	4,750	-3,050	2 534 983,00
SEB Kasufond A, EUR	6,099	6,222	6,160	22,450	17,650	8,590	0,310	-9,030	14 083 763,00
Vahendatavad Fondid *									
SEB Guarantee Fund 80, EUR	98,820	99,314	98,820	3,810	-0,580	-0,940	-3,850	-	31 122 706,00
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,476	1,476	1,476	2,960	10,380	11,300	5,620	4,300	394 270 000,00
SEB Danish Mortgage Bond Fund, EUR	127,257	127,257	127,257	3,110	2,590	5,170	5,620	-	148 070 000,00
SEB High Yield Fund, EUR	125,567	126,823	125,567	3,900	11,950	14,550	-	-	2 036 650 000,00
SEB Short Bond Fund EUR	1,270	1,270	1,270	0,130	-0,220	-0,100	-0,010	-	48 400 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	102,675	102,675	102,675	-	2,800	-	-	-	257 650 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	103,790	103,790	103,790	-	2,240	-	-	-	149 740 000,00
SEB Strategy Growth Fund	101,813	101,813	101,813	-	1,920	-	-	-	188 580 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	101,534	101,534	101,534	-	1,720	-	-	-	275 240 000,00
SEB Global Chance/Risk Fund, EUR	0,751	0,767	0,759	16,000	9,750	17,000	10,050	-2,040	185 460 000,00
SEB Eastern Europe Fund ex Russia, EUR	2,666	2,720	2,693	20,480	19,740	12,570	2,900	-9,250	137 280 000,00
SEB Eastern Europe Small Cap Fund, EUR	2,473	2,523	2,498	17,220	6,390	-1,440	0,370	-10,910	75 260 000,00
SEB Russia Fund, EUR	9,413	9,603	9,508	25,340	9,930	8,160	3,840	-3,640	297 550 000,00
SEB Ethical Europe Fund, EUR	2,171	2,215	2,193	18,660	16,610	18,510	4,870	-7,290	15 930 000,00
SEB Europe Chance/Risk Fund, EUR	1155,835	1179,185	1167,510	18,880	15,610	19,140	4,900	-8,150	15 160 000,00
SEB Europe Fund, EUR	3,194	3,258	3,226	18,460	16,580	19,620	5,650	-6,800	346 510 000,00
SEB Nordic Fund, EUR	6,530	6,662	6,596	22,470	17,700	21,180	7,190	-3,830	74 500 000,00
SEB Nordic Small Cap Fund, EUR	161,999	165,271	163,635	21,460	16,160	19,420	-	-	42 080 000,00
SEB North America Chance/Risk Fund, EUR	3,718	3,794	3,756	17,560	11,670	20,040	13,910	0,420	242 230 000,00
SEB Japan Chance/Risk Fund, EUR	0,369	0,377	0,373	21,520	-3,740	-2,480	0,270	-8,680	20 862 249,00
SEB Asia ex Japan Fund, EUR	6,691	6,827	6,759	18,780	13,090	22,450	12,350	0,140	173 338 415,00
SEB Asia Small Caps ex Japan Fund, EUR	3,356	3,424	3,390	17,890	25,290	33,840	8,070	-3,480	57 994 849,00
SEB Concept Biotechnology, EUR	44,099	44,540	44,099	20,370	22,120	38,330	-	-	118 420 000,00
SEB Medical Fund, EUR	3,259	3,292	3,292	11,360	15,450	26,870	16,930	4,460	31 980 000,00
SEB Asset Selection Fund, EUR	13,176	13,442	13,309	9,920	-7,570	-5,930	-2,030	-	1 080 560 000,00
SEB Key Select, EUR	9,595	9,643	9,595	3,160	-0,330	-1,650	-2,350	-	98 730 000,00
SEB Listed Private Equity Fund, EUR	160,149	163,385	161,767	20,130	25,050	24,580	8,310	-	211 450 000,00

* Vahendatavate fondide tagasivõtmis- ja väljalaskehind saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 30.09.2012.

Trigon Funds 24.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevate Turgude Agrisektori Fond, EUR	84,72	87,32	86,45	29,31	-10,36	-10,98	-15,34	-	2126 618
Balkani Fond, EUR	12,24	12,67	12,42	29,53	32,46	12,56	0,24	-17,55	6587 065
Arenevate Turgude Finantssektori Fond, EUR	160,35	165,26	163,63	23,47	16,86	14,13	1,02	-	4142 737
Uus Euroopa Kasufond, EUR	12,04	12,47	12,22	28,30	13,00	6,40	-5,35	-17,69	1755 196
Uus Euroopa Väärtusfond, EUR	19,40	20,09	19,69	17,92	19,65	16,65	9,76	-8,91	15730 685
Venemaa Top Picks Fond, EUR	20,33	21,05	20,64	35,56	9,17	5,78	15,26	-4,68	9689 422

FOTO JANNE LUIGLA

01.11
Sokos Hotel Viru

HEA JUHT VÄÄRIB HEAD SEKRETÄRI!

Üha enam on hakatud hindama sekretäri rolli JUHI ABINA, mõttekaaslane, usaldusisiku ja parema käena. Enam ei piisa vaid büroootöö suurepärasest tundmisest vaid vaja on ka senini peamiselt juhi pärusmaaks peetud teadmisi ja oskuseid.

Ootame Teid 1. novembril konverentsile **KUIDAS SÄÄSTA JUHTI JA HOIDA ISENNAST.** Kavas põnevad ettekanded ja praktilised töödoad.

- I KUIDAS JUHTIDA JUHTI**
10.00–10.45 MILLISED ON JUHI OOTUSED SEKRETÄRILE JA SEKRETÄRI OOTUSED JUHILE? RÄÄGIVAD JUHID JA JUHIABID!
13.00–13.45 PRAKTLINE TÖÖTUBA: KUIDAS JUHTIDA INIMESI NENDE VÄÄRTUSTAMISE KAUDU?
MOTIVAATOR.EE KOOLITAJA **KAIDO PAJUMAA**
- 10.45–11.30 PRAKTLINE TÖÖTUBA: KUIDAS KOOSTÖÖ TOIMIKU PANNA?**
MEESKONNAKOOLITUS JA ARENDUS KOOSTÖÖTREENER **ARGO TAMMEMÄE**
- 11.30–12.00 KOHVIPAUS**
- II KUIDAS JUHTIDA INIMESI**
12.00–12.30 JUHIABI SISESUHETE MÕJUTAJANA
LH CONCEPT JUHTIVKONSULTANT JA EESTI SUHTEKORRALDAJATE LIIDU PRESIDENT **AIVE HIEPUU**
- 12.30–13.00 9 LÖKSU, MILLE ENNETAMINE AITAB ORGANISATSIOONIL SUHTETURUNDUSLIKU EDU SAAVUTADA**
MISKI KONSULTANT JA TREENER **MARGIT RAID**
- 13.45–14.45 LÕUNA RESTORANIS MERINEITSI**
- III KUIDAS JUHTIDA ISENNAST**
14.45–15.15
5 VALIKUT OMA AJA TÕHUSAKS PLANEERIMISEKS
FRANKLINCOVEY KOOLITAJA **TAURI TALLERMAA**
- 15.15–15.45 VEENEV ENESEKEHTESTAMINE**
ÄRIPÄEVA AJAKIRJANIK JA KOOLITAJA **AIVAR HUNDIMÄGI**
- 15.45–16.30 PRAKTLINE TÖÖTUBA: KUIDAS ENNAST EESMÄRGINI JUHTIDA?**
ÄRIPÄEVA ARENDUSDIREKTOR **MARI KÖLLI**

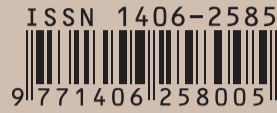
Äripäev

Konverentsi **soodushind** kuni 26.10.2012 registreerudes **169 eurot** (km-ga 202,80 eurot), hiljem registreerujatele 199 eurot (km-ga 238,80 eurot). Mitme osaleja korraga registreerimisel ühest maksjaettevõttest kehtib lisasoodustus -5%.
Lisainfo ja registreerimine telefonil 667 0020, 56 99 2025, projektijuht Liina Lilleniit või www.seminar.aripaev.ee

Warren Buffett: Arvata, et uudised paneksid sind aktsiaturul sisse ja välja tantsima, on selles suurepärases mängus suur viga.

Legendaarne investor jagas oma nägemust kahetunnises intervjuus CNBCs.

TÕUSJAD

Carnival

39,08 USD

+3,47%

DSV

127,60 DKK

+3,15%

OTP Bank

4068,00 HUF

+3,09%

Ford Motor

10,45 USD

+2,75%

Procter & Gamble

69,94 USD

+2,73%

Kemira

10,36 EUR

+2,68%

Trigon Agrit ei mõjuta Ukraina nisu väljaveokeeld.

Eile tulid USAst paremad tulemused

USA börsid alustasid eilset börsipäeva tõusuga. Eile juhtus olema palju ettevõtteid, kes raporteerisid USAs oodatust paremad kvartalitulemused.

Analüütikute oodatust paremate tulemustega esinesid näiteks maailma suurim tarbekaupade tootja Procter & Gamble ja USA suuruselt kolmas tervisekindlustaja Aetna. Suurima turvatarkvara tootja Symanteci aktsia tõusis kaheksa protsenti, kuna käive ületas oodatut. Nevada ja Macau kasiinode operaatori Wynn Resorts aktsia tõusis 6,3 protsenti, sest kasum ületas oodatut ning ettevõtte kahekordistas dividendi.

“Turud siksakitavad iga päev tulemustepõhiselt,” ütles Bloombergile kommentaariks ING Investment Managementi üksuse juhte Paul Zemsky, kes vastutab varaklasside lõikes investeeritavate varade osakaalude ehk varade allokatsiooni eest.

“Kasumid tulid oodatust paremad, kuid käibeüllatused olid negatiivsed.”

S&P 500 indeksisse kuuluvatest ettevõtetest, kes on tulemused avaldanud, on 71 protsendil kasum oodatust parem, kuid 61 protsenti ettevõtetest jäi käibeootuste täitmisega jänni. Ehk turustada on raske, kuigi ettevõtted on jätkuvalt küllaltki efektiivsed. Vähemalt oodatust efektiivsemad.

Euroopas on pilt keerukam. Euroopa majandused on jätkuvalt üsna kehvast seisust. Üllatus tuli aga Suurbritanniast, kus majanduslangus sai läbi, sest majandus kasvas kvartaalses võrdluses kolmandas kvartalis ühe protsendi. Aastases arvestuses jäi majanduskasv 0,0 protsendi peale. Vähemalt majandus ei langenud enam. Iseasi, kas see on jätkusuutlik areng. Ka mitu Euroopa ettevõtet suutis positiivselt üllatada. Näiteks Unilever kasvatas oodatust rohkem käivet. BASFi aktsia hind tõusis 1,9 protsenti, sest Saksa ettevõtte tootis Liibüas rohkem naftat. Seevastu Daimleri aktsia hind langes 2,3 protsenti, sest ettevõtte loobus oma 2013. aasta kasumimarginaali eesmärgist.

600 Euroopa Stoxx 600 indeksis on tulemused avaldanud 89 ettevõtet, neist 47 puhul on kasum ületanud ootusi, kuid 41 ei saanud ootustega hakkama.

ROMET KREEK

romet.kreek@aripaev.ee

Turud siksakitavad iga päev tulemustepõhiselt.

Ä EKSPORDIKEELD

Trigon Agrit ei mõjuta ekspordikeeld

Trigon Agri teatas, et on lõpetanud Ukrainas 2012. aasta nisusaagi müügi.

“Seetõttu ei avalda ettevõtte 2012. aasta tulemustele mõju Ukraina plaanitud nisu ekspordi keeld,” ütles Trigon Agri juhatuse esimees Ülo Adamson.

Ukraina põllumajandusministri Mykola Prysyazhnyuki sõnul keelustatakse teravilja väljavedu alates 15. novembrist, kirjutas ülele Bloomberg. 19. oktoobril teatas Ukraina valitsus, et järgmisel kuul võib Ukraina eksport ulatuda 5,3 miljoni tonnini, mis ähvardab kaotada Ukraina eksporditava laojäägi. USA põllumajandusministeeriumi hinnangul on pöud kahandanud Ukraina, Venemaa ja Kasahstani nisusaaki kokku 37 protsenti, mis on viinud ülemaailmsed laovarud nelja aasta madalaimale tasemele.

Ä SOOVITUS

Buffetti soovitus: hoidke aktsiaid

Ülele CNBC-le antud kahetunnise intervjuu lõpus jagas Warren Buffett aegumatut nõu investoritele, mida nad kindlasti peaksid praeguses keerulises olukorras vältima. Buffetti sõnul ei peaks investorid Euroopast tulevate uudiste või mõne muu negatiivse teate peale kohe aktsiaid ostma või müüma tormama. Tema soovitus on aktsiaid hoida. “Kui sul on hea farm, millel on hea üüri, siis sa ju ei müüks seda sellepärast, et keegi loeb uudistest majanduse aeglustumise või Kreeka olukorra kohta ja soovib sul farmi müüa,” ütles ta ning tõi veel näiteid. “Kui sul on heas piirkonnas kortermaja, kus on üürikuud sees, siis sa ei mõtleks ka selle müümisele. Samuti ei mõtleks sa iga päev McDonald’i frantsiisi ostmisest või müümisest.”

“Kui sul on aktsiad, tükikesi ettevõtetest, ning need on suurepärased ettevõtted. Sa võid omada parimaid ettevõtteid maailmas,” ütles ta. “Osta või müüa praeguste uudiste peale on lihtsalt hullumeelsus. Sa oled suurepärases äris ja inimesed töötavad investeeritud firmades sinu eest. Sa tead, et sul läheb järgmise 5–10 aasta pärast hästi.”

LANGEJAD

UPM-Kymmene

8,28 EUR

-6,81%

Cramo

7,24 EUR

-4,99%

France Telecom

8,98 EUR

-3,58%

Metso

26,68 EUR

-3,47%

Vestas Wind Systems

31,15 DKK

-3,41%

Comptel

0,40 EUR

-2,44%

SEB likvideerib investeerimisfondi.

Koolitaja on **INDREK MARIPUU**

ÄRIPÄEVA KOOLITUS 6.–7. novembril

IDEEST ELLUVIIMISENI

Ideede elluviimise tehnikad

Koolitus annab:

- mõned lihtsad nipid ajurünnaku juhtimiseks ja meetodid ideede genereerimiseks;
- töövahendid, et küsida oma äri kohta mis-oleks-kui küsimusi;
- oskuse panna oma meeskond leidma senisest erinevaid ideid probleemide lahendamiseks;
- oskuse võrrelda ja analüüsida erinevaid lahendusi ja valida parimad välja;
- oskuse teostada ideede esmane analüüs;
- teadmised elluviimiseks vajalikest sammudest ning eelduste loomiseks parimate lahenduste realiseerimisel.

Täpsemat kava vaata aadressil www.koolitus.aripaev.ee. Koolituse hind on 399 eurot (+ km). Registreerimine aadressil koolituskeskus@aripaev.ee või telefonil 667 0100.